

สำนักงาน ก.พ.
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

สรุปผลการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

สรุปผลการติดตามและประเมินผล
การปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

สรุปผลการติดตามและประเมินผล
การปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์	สำนักงาน ก.พ. (สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537)
พิมพ์ครั้งที่ 2	กรกฎาคม 2560
จำนวน	2,000 เล่ม
เสนอต่อ	ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สำนักงาน ก.พ. 47/111 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 0 2547 1000 ต่อ 6893 ,6895 โทรสาร 0 2547 1727
โดย	ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 118 อาคารนิด้าสัมพันธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 0 2727 3594 โทรสาร 0 2727 3595 Email: nida_poll@nida.ac.th
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์ สำนักงาน ก.พ.

คำนำ

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ 13 บัญญัติให้ ก.พ. มีหน้าที่ควบคุม กำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างทั่วถึงและจริงจัง โดยรวมถึงให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ของหัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรมและข้าราชการพลเรือนและจัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี และผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

เพื่อเป็นการติดตามผลการขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรมของส่วนราชการ ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สำนักงาน ก.พ. โดยความร่วมมือกับศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จึงได้ดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรมและกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม การประเมินผลสถานภาพทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน รวมถึงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและสถานการณ์ทางจริยธรรมในราชการพลเรือน รวมทั้งการตรวจสอบและยืนยันผลโดยภาคประชาชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการพัฒนาจริยธรรมให้แก่องค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการและข้าราชการพลเรือนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์และตรงตามความต้องการของประชาชน

ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สำนักงาน ก.พ. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นส่วนสำคัญให้ส่วนราชการ ข้าราชการพลเรือน ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในสังคมได้รับทราบเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการ ความก้าวหน้าของการดำเนินการและผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งเป็นช่องทางในการสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมข้าราชการพลเรือนให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจของประชาชน

ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม
สำนักงาน ก.พ.

สารบัญ

	หน้า
■ ความเป็นมา	1
■ ระเบียบวิธีการศึกษา	5
■ ส่วนที่ 1 รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ	11
■ ส่วนที่ 2 รายงานผลการประเมินสถานภาพทางจริยธรรม ของข้าราชการพลเรือน	31
■ ส่วนที่ 3 รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มี ต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน	45
■ บทสรุป	57

สรุปผลการติดตามและประเมินผล
การปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ความเป็นมา

สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้สอดคล้องตามมาตรา 279 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 เป็นประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ข้าราชการใช้อำนาจหน้าที่ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบอย่างมีคุณธรรม โดยปฏิบัติในการอันพึงทำเพื่อนำประโยชน์แก่ส่วนรวมและตนเอง และเป็นผู้มีศีลธรรมโดยปฏิบัติในการอันพึงเว้นเพราะเป็นโทษแก่ส่วนรวมและตนเอง ประกอบกับเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความมีจริยธรรมและจรรยาที่ดีงามสมกับความเป็นข้าราชการโดยมีแนวทางปฏิบัติจำนวน 10 หมวดใหญ่ 41 ข้อย่อย และมีจรรยาข้าราชการพลเรือนและการรักษาวินัยข้าราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เป็นส่วนหนึ่งที่กำหนดเป็นกรอบมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนด้วย

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน หมวด 3 กำหนดให้องค์กรคุ้มครองจริยธรรม ประกอบด้วย ก.พ. หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ และกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม เพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามมาตรฐานกลางทางจริยธรรมที่กำหนด โดยข้อ 13 กำหนดให้ ก.พ. มีหน้าที่ควบคุมกำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างทั่วถึงและจริงจังและในข้อ 13 (8) ให้ ก.พ. มีหน้าที่ในการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ของหัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และข้าราชการ โดยจัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรีและผู้ตรวจการแผ่นดิน และนำเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

ดังนั้น สำนักงาน ก.พ. โดยความร่วมมือกับศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จึงได้ดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ (หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรมและกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม) สถานการณ์ทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน รวมทั้งการตรวจสอบและยืนยันผลโดยภาคประชาชน

จากการที่ปัจจุบันรัฐบาลได้มีนโยบายที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินให้มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยเน้นให้มีการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกของการเป็นข้าราชการที่ซื่อสัตย์ สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับความตื่นตัวของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐเพื่อให้ใช้อำนาจที่มีอยู่เอื้อประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้น การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในครั้งนี้ จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสอบทานการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมและธรรมาภิบาลของส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ ร่วมกับการศึกษาปัญหาและความคาดหวังจากประชาชนอันจะนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลให้สอดคล้องกับประเด็นทางจริยธรรมและความต้องการของประชาชนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

- เพื่อติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ (หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม)
- เพื่อติดตามประเมินผลสถานภาพทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนในปัจจุบันในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนภายหลังจากที่มีการบังคับใช้มาตรฐานทางจริยธรรมแล้ว
- เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน เพื่อสะท้อนและตรวจสอบยืนยันผลอันเนื่องจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของส่วนราชการและข้าราชการที่ผ่านมา
- เพื่อให้สามารถนำผลและข้อเสนอแนะที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาจริยธรรมขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการและข้าราชการได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

นิยามศัพท์

ข้าราชการพลเรือน หมายถึง ข้าราชการพลเรือนสามัญ ในสังกัดราชการพลเรือนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

องค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ หมายถึง องค์กรคุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนที่กำหนดในข้อ 14 ข้อ 16 และข้อ 17 ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการ และกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ

มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน หมายถึง องค์กรประกอบที่กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนที่ประกอบด้วยกัน 3 ส่วน คือ (1) จรรยาข้าราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 หมวด 5 มาตรา 78 - 79 (2) ประมวลจริยธรรมข้าราชการ ฉบับลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ 5 พฤศจิกายน 2552 เล่ม 126 ตอนพิเศษ 162 ง หน้า 73 - หน้า 86 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 279 และ (3) วินัยข้าราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

จริยธรรมของข้าราชการ หมายถึง พฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในข้อ 3 ถึง ข้อ 12

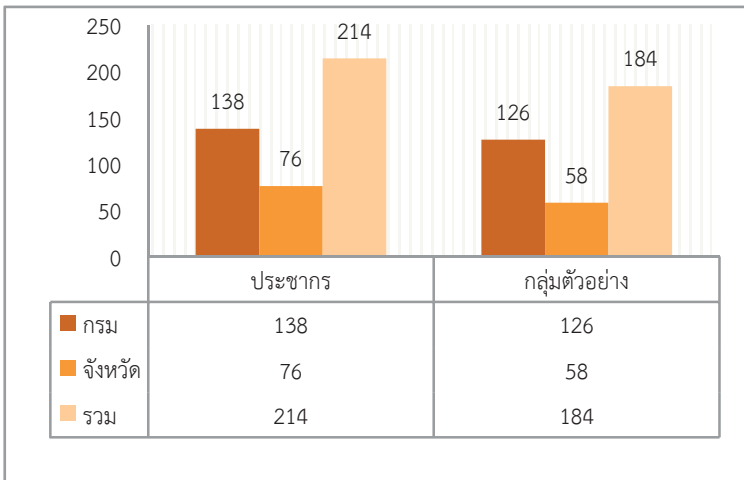
ระเบียบวิธีศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้แบบประเมินและแบบสำรวจเพื่อการติดตามและสอบถามความคิดเห็น (Survey Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ มีดังนี้

- องค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ (หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม) จำนวน 214 ส่วนราชการ (138 กรม 76 จังหวัด) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 184 ส่วนราชการ (126 กรม 58 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 85.98

- ข้าราชการพลเรือนสามัญ จำนวนประชากรเท่ากับ 365,703 คน¹ ซึ่งได้รับการสุ่มตัวอย่างให้เป็นตัวแทนจำนวน 4,423 หน่วยตัวอย่าง โดยให้มีการกระจายตามประเภทตำแหน่งและระดับ ในทุกกรมและทุกกระทรวง โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดังนี้

¹สำนักงาน ก.พ., รายงาน “กำลังคนภาครัฐ 2557 ข้าราชการพลเรือนสามัญ”, 2558.

ขั้นที่ 1 สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดหน่วยงานเป็นชั้นภูมิ (Stratum) ได้แก่ ส่วนราชการในสังกัดบริหารราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

ขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามชั้นภูมิในขั้นที่ 1 ดังนี้

1) ราชการบริหารส่วนกลาง สุ่มเก็บข้อมูลจากทุกกรม รวมจำนวนตัวอย่างในสังกัดส่วนกลางจำนวน 2,288 ตัวอย่าง

2) ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบ่งออกเป็น 4 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง (รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันตก) ภาคเหนือ ภาคตะวันออกและภาคใต้ และสุ่มจังหวัดด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) เพื่อให้ได้ตัวอย่างภาคละ 5 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 20 จังหวัด โดยสุ่มเก็บตัวอย่างจากทุกหน่วยงานในสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาคในจังหวัดนั้น รวมจำนวนตัวอย่างในสังกัดภูมิภาค 2,135 ตัวอย่าง จังหวัดที่เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่

ภาคกลาง				
กาญจนบุรี	นนทบุรี	สมุทรปราการ	อ่างทอง	ชลบุรี
ภาคเหนือ				
เชียงใหม่	น่าน	ตาก	นครสวรรค์	อุตรดิตถ์
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ				
ขอนแก่น	ชัยภูมิ	นครพนม	ร้อยเอ็ด	อุดรธานี
ภาคใต้				
กระบี่	นครศรีธรรมราช	พัทลุง	ระนอง	สงขลา

ขั้นที่ 3 สุ่มข้าราชการพลเรือน ให้กระจายในทุกประเภทตำแหน่งและระดับ ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ได้แก่ 1) ตำแหน่งประเภทบริหาร 2) ตำแหน่งประเภทอำนวยการ 3) ตำแหน่งประเภทวิชาการ และ 4) ตำแหน่งประเภททั่วไป

จำนวนข้าราชการพลเรือนที่ตอบแบบประเมินจำแนกตามกระทรวงที่สังกัด

กระทรวง	จำนวนที่ตอบกลับ		รวม
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค	
1. สำนักนายกรัฐมนตรี	270	40	310
2. กระทรวงการคลัง	193	112	305
3. กระทรวงการต่างประเทศ	0	0	0
4. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	34	23	57
5. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	98	103	201
6. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	247	408	655
7. กระทรวงคมนาคม	136	82	218
8. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	149	61	210
9. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	47	56	103
10. กระทรวงพลังงาน	79	58	137
11. กระทรวงพาณิชย์	132	78	210
12. กระทรวงมหาดไทย	104	504	608
13. กระทรวงยุติธรรม	162	141	303
14. กระทรวงแรงงาน	90	227	317
15. กระทรวงวัฒนธรรม	71	75	146
16. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	52	0	52
17. กระทรวงศึกษาธิการ	78	0	78
18. กระทรวงสาธารณสุข	168	30	198
19. กระทรวงอุตสาหกรรม	78	59	137
20. ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีฯ	98	78	176
ไม่ระบุ	2	0	2
รวม	2,288	2,135	4,423

- **ประชาชน** เป็นการสุ่มตัวอย่างประชาชนผู้มารับบริการจากส่วนราชการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจากทุกภาคและในทุกจังหวัด รวมทั้งสิ้น 2,782 ตัวอย่าง ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคกลาง (รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออก) ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- องค์การคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายในกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมในสังกัดส่วนราชการระดับกรม จังหวัดและในศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตเป็นผู้ตอบแบบประเมินฯ

- ข้าราชการพลเรือนในสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ข้าราชการพลเรือนที่ได้รับการสุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมินฯ

- ประชาชนผู้มารับบริการจากส่วนราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสุ่มสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์จากทุกจังหวัดจำนวน 2,536 คน และการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าจาก 8 จังหวัด จำนวน 246 คน

เครื่องมือในการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลรวม 3 แบบ ได้แก่

- แบบประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ

- แบบประเมินสถานภาพทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน

- แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน

เครื่องมือดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Item Objective Congruence Index : IOC) และค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Coefficient of Reliability) ซึ่งทดสอบแล้วว่าสามารถนำเครื่องมือไปใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได้

เกณฑ์การแปลผลข้อมูล

เกณฑ์ในการแปลผลข้อมูลในครั้งนี้ มีดังนี้

- ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ที่ได้จากการประเมินด้วยมาตรประเมินค่า (Likert Scale) 5 ระดับ

ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด
1.51 - 2.50	น้อย
2.51 - 3.50	ปานกลาง
3.51 - 4.50	มาก
4.51 - 5.00	มากที่สุด

- เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจ 10 คะแนน

ช่วงคะแนน	แปลผล
1.00 - 2.79	น้อยที่สุด
2.80 - 4.59	น้อย
4.60 - 6.39	ปานกลาง
6.40 - 8.19	มาก
8.20 - 10.00	มากที่สุด

ส่วนที่ 1

รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ

การนำเสนอรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการในครั้งนี้เป็นการติดตามผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ซึ่งจะได้นำเสนอผลตามลำดับ ดังนี้

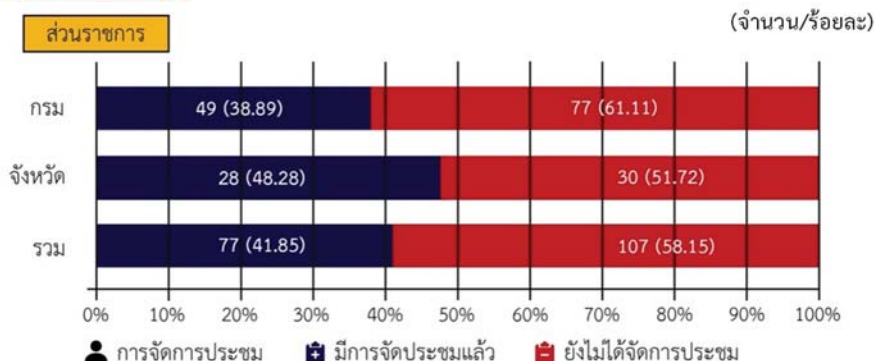
1. ข้อมูลทั่วไป
2. การปฏิบัติตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรคุ้มครองจริยธรรม
3. บทบาทของส่วนราชการในการส่งเสริมจริยธรรม
4. การดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียน

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ส่วนราชการที่ตอบแบบประเมิน

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการในการตอบแบบประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการจากจำนวน 214 ส่วนราชการ (138 กรม 76 จังหวัด) มีส่วนราชการที่ตอบแบบประเมินฯ กลับมาเป็นจำนวน 184 ส่วนราชการ (126 กรม 58 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 85.98

1.2 การจัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรม

ส่วนราชการทั้งหมดที่ตอบแบบประเมินฯ มีการจัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรมแล้วจำนวน 77 ส่วนราชการ (49 กรม 28 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 41.85 ส่วนราชการส่วนใหญ่ยังไม่ได้จัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรม เป็นจำนวน 107 ส่วนราชการ (77 กรม 30 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 58.15 สำหรับเหตุผลของส่วนราชการที่ไม่มีการจัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรม ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่ายังไม่ได้เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมคณะใหม่มากที่สุด รองลงมาให้เหตุผลว่าไม่มีเรื่องร้องเรียนและไม่มีวาระเร่งด่วน ตามลำดับ

 การจัดการประชุม คณะกรรมการจริยธรรม	ส่วนราชการ		
	กรม	จังหวัด	รวม
จัดประชุม 1 - 2 ครั้ง	31 (63.26)	21 (75.00)	52 (67.53)
จัดประชุม 3 - 4 ครั้ง	15 (30.62)	7 (25.00)	22 (28.57)
จัดประชุม 10 - 12 ครั้ง	2 (4.08)	0 (0.00)	2 (2.60)
ไม่ระบุ	1 (2.04)	0 (0.00)	1 (1.30)
รวม	49 (100)	28 (100)	77 (100)

ส่วนราชการระดับกรมที่มีการจัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรมในจำนวน 49 กรม พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรมเป็น จำนวน 1-2 ครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.26 โดยกรมที่มีการจัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรมมากที่สุด โดยมีการจัดประชุมเป็นจำนวน 10-12 ครั้ง มีจำนวน 2 กรม คิดเป็นร้อยละ 4.08 ของกรมที่มีการจัดประชุมทั้งหมด

สำหรับส่วนราชการระดับจังหวัดที่มีการจัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรมมีจำนวน 28 จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นการจัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรมเพียง 1-2 ครั้งเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของจังหวัดที่มีการจัดประชุม

1.3 ประเด็นการประชุมคณะกรรมการจริยธรรม

ประเด็นการประชุมคณะกรรมการจริยธรรมในภาพรวมตามการรายงานของ ส่วนราชการ 76 ส่วนราชการ (49 กรม 27 จังหวัด) เรียงลำดับจากมากไปน้อย มีดังนี้

(จำนวน)

📄 ประเด็นสำคัญที่ได้จากการประชุม	ส่วนราชการ		
	กรม	จังหวัด	รวม
1. การรายงานผลการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม/ การมอบหมายงานหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม และผู้รับผิดชอบ	38	22	60
2. การพิจารณา/ทบทวนยุทธศาสตร์ หรือแผนงาน โครงการในการส่งเสริมจริยธรรมประจำปี	37	15	52
3. ให้ความเห็นชอบกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริม จริยธรรมในส่วนราชการ	33	8	41
4. การกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ ภายในส่วนราชการ ในการดำเนินการด้านจริยธรรม	23	17	40
5. ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ แผนงานหรือโครงการที่กำหนด	30	7	37
6. พิจารณาหลักเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบหรือแนวปฏิบัติ ในการส่งเสริมจริยธรรมและป้องกันการกระทำผิด	23	10	33
7. พิจารณาข้อร้องเรียน และการแก้ปัญหาข้อร้องเรียน หรือการฝ่าฝืนการกระทำผิด	17	2	19
8. อื่นๆ	7	2	9

ประเด็นที่ได้จากการประชุมคณะกรรมการจริยธรรมส่วนใหญ่เป็นการประชุม เพื่อรับทราบการรายงานผลการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม การพิจารณา/ทบทวน ยุทธศาสตร์หรือแผนงานโครงการประจำปี และการให้ความเห็นชอบกิจกรรมหรือโครงการ ส่งเสริมจริยธรรม ตามลำดับ

1.4 การจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

(จำนวน/ร้อยละ)

การจัดตั้งกลุ่มงานฯ	ส่วนราชการ		
	กรม	จังหวัด	รวม
มีคำสั่งจัดตั้งแล้ว	113 (89.68)	48 (82.76)	161 (87.50)
อยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้ง	8 (6.35)	8 (13.79)	16 (8.70)
ไม่มีการจัดตั้ง	5 (3.97)	2 (3.45)	7 (3.80)
รวม	126 (100)	58 (100)	184(100)

ส่วนราชการที่มีคำสั่งจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมแล้ว มีจำนวน 161 ส่วนราชการ (113 กรม 48 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 87.50 จากจำนวน 184 ส่วนราชการที่รายงานผลมา

1.5 ความเพียงพอของอัตรากำลัง

(จำนวน/ร้อยละ)

อัตรากำลัง	ส่วนราชการ		
	กรม	จังหวัด	รวม
เพียงพอต่อภาระงาน	28 (22.22)	20 (34.48)	48 (26.09)
ไม่เพียงพอต่อภาระงาน	90 (71.43)	35 (60.34)	125 (67.93)
ไม่ระบุ	8 (6.35)	3 (5.17)	11 (5.98)
รวม	126 (100)	58 (100)	184 (100)

ส่วนราชการที่แจ้งว่ามีอัตรากำลังเพียงพอต่อภาระงานในปัจจุบัน มี 48 ส่วนราชการ (28 กรม 20 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 26.09 มีจำนวน 125 ส่วนราชการ (90 กรม 35 จังหวัด) ที่แจ้งว่ามีอัตรากำลังในกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมไม่เพียงพอต่อภาระงานในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 67.93 สำหรับส่วนราชการที่แจ้งการจัดอัตรากำลังของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมให้ปฏิบัติหน้าที่แบบเต็มเวลาและเป็นจำนวนที่เพียงพอ พบว่าในส่วนราชการระดับกรม มีอัตราเฉลี่ย ระหว่างข้าราชการ : พนักงานราชการ : ลูกจ้าง เท่ากับ 3 : 2 : 3 สำหรับส่วนราชการระดับจังหวัดมีอัตราเฉลี่ยเป็นสัดส่วนเท่ากับ 3 : 2 : 2 ตามลำดับ

1.6 งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

(จำนวน/ร้อยละ)

 การจัดสรรงบประมาณ	ส่วนราชการ		
	กรม	จังหวัด	รวม
ส่วนราชการที่ได้รับการจัดสรร	46 (38.66)	12 (22.64)	58 (33.72)
ส่วนราชการที่ไม่ได้รับการจัดสรร	73 (61.34)	41 (77.36)	114 (66.28)
รวม	119 (100)	53 (100)	172 (100)

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2558 ส่วนราชการส่วนใหญ่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานด้านจริยธรรม จำนวน 114 ส่วนราชการ (73 กรม 41 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 66.28 ของจำนวนส่วนราชการที่รายงานมา 172 ส่วนราชการ ทั้งนี้มีส่วนราชการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมีจำนวน 58 ส่วนราชการ (46 กรม 12 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 33.72

(จำนวน/ร้อยละ)

จำนวนงบประมาณ	ส่วนราชการ		
	กรม	จังหวัด	รวม
10,000 - 99,999	8 (17.39)	7 (58.33)	15 (25.86)
100,000 - 200,000	5 (10.87)	1 (8.33)	6 (10.34)
200,001 - 400,000	10 (21.74)	2 (16.67)	12 (20.69)
400,001 - 999,999	7 (15.22)	0 (0.00)	7 (12.07)
1,000,000 - 3,000,000	8 (17.39)	0 (0.00)	8 (13.79)
ตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป	4 (8.70)	0 (0.00)	4 (6.90)
ไม่ระบุงบประมาณ	4 (8.70)	2 (16.67)	6 (10.34)
รวม	46 (100)	12 (100)	58 (100)

ส่วนราชการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 58 ส่วนราชการ ส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในช่วงระหว่าง 10,000 - 99,999 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 25.86) จำนวน 15 ส่วนราชการ (8 กรม 7 จังหวัด) รองลงมาได้รับการจัดสรรในช่วงระหว่าง 200,000- 400,000 บาท (ร้อยละ 20.69) จำนวน 12 ส่วนราชการ (10 กรม 2 จังหวัด)

1.7 การกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนจริยธรรม

(จำนวน/ร้อยละ)

กำหนดยุทธศาสตร์	ส่วนราชการ		
	กรม	จังหวัด	รวม
กำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของส่วนราชการโดยตรง	54 (42.86)	15 (25.86)	69 (37.50)
กำหนดเป็นส่วนหนึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	39 (30.95)	23 (39.66)	62 (33.70)
กำหนดเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	14 (11.11)	5 (8.62)	19 (10.33)
ไม่มีกำหนดยุทธศาสตร์ดำเนินการ	11 (8.73)	12 (20.69)	23 (12.50)
ไม่ระบุ	8 (6.35)	3 (5.17)	11 (5.98)
รวม	126 (100)	58 (100)	184 (100)

มีส่วนราชการที่กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการขับเคลื่อนจริยธรรมโดยรวมแล้วจำนวน 150 ส่วนราชการ (107 กรม 43 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 81.52 แบ่งเป็นการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของส่วนราชการโดยตรงจำนวน 69 ส่วนราชการ (54 กรม 15 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมากำหนดเป็นส่วนหนึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจำนวน 62 ส่วนราชการ (39 กรม 23 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 33.70 และกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ จำนวน 19 ส่วนราชการ (14 กรม 5 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 10.33 ตามลำดับ ส่วนที่ยังไม่มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินการมีจำนวน 23 ส่วนราชการ (11 กรม 12 จังหวัด)

2. การปฏิบัติตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรคุ้มครองจริยธรรม

2.1 บทบาทของคณะกรรมการจริยธรรมในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม (5 ด้าน)

1. การควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำปรึกษาแนะนำ

- ชี้แจงทำความเข้าใจแก่ข้าราชการเกี่ยวกับความสำคัญและการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
- ให้คำปรึกษาแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการนำประมวลจริยธรรมไปปฏิบัติ
- ให้คำปรึกษาเพื่อวางแนวทางการพัฒนาจริยธรรมข้าราชการ

2. ติดตามสอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

- วางแผนหรือแนวทางในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
- ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการของส่วนราชการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม

3. พิจารณาชี้ขาดปัญหาจากการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

- ตรวจสอบเรื่องร้องเรียน และพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเรื่องร้องเรียน หรือข้อทักท้วง เกี่ยวกับการฝ่าฝืนจริยธรรม

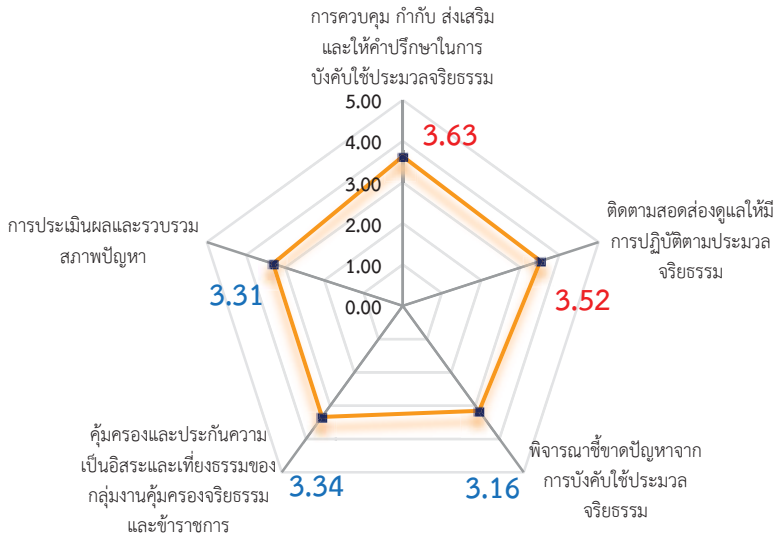
4. คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม

- ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม เพื่อให้ได้หน่วยงานที่เป็นยอมรับ และน่าเชื่อถือ
- ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาและให้การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม
- กำหนดระบบและกลไกในการคุ้มครองข้าราชการ เช่น มีการตั้งคณะกรรมการคุ้มครองการคุ้มครองพยาน มีช่องทางการร้องเรียนกรณีถูกคุกคาม เป็นต้น
- เสนอส่วนราชการเพื่อพิจารณาความดีความชอบแก่ข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

5. การประเมินผลและรวบรวมสภาพปัญหา

- ประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของหัวหน้าส่วนราชการและกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม
- ทบทวนข้อบังคับ และปัญหาอุปสรรคอันเกิดจากการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงประมวลจริยธรรม

ผลการดำเนินการในภาพรวม

ส่วนราชการในภาพรวมทั้งระดับกรมและจังหวัดที่รายงานว่าคุณสมบัติการ
จริยธรรมได้ปฏิบัติบทบาทหน้าที่ตามมาตรฐานทางจริยธรรม มีผลการดำเนินการใน
ภาพรวมทั้ง 5 ด้านในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้
บทบาทหน้าที่ด้านที่มีการปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่

- ▲ ด้านการควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำปรึกษาแนะนำการบังคับใช้
ประมวลจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.63)

- ▲ ด้านการติดตามสอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
(ค่าเฉลี่ย 3.52)

บทบาทหน้าที่ด้านที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่

- ▲ ด้านการคุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของ
กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม และข้าราชการ (ค่าเฉลี่ย 3.34)

- ▲ ด้านการประเมินผลและรวบรวมสภาพปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.31)

- ▲ ด้านการพิจารณาชี้ขาดปัญหาจากการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม
(ค่าเฉลี่ย 3.16)

2.2 บทบาทของหัวหน้าส่วนราชการในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม (4 ด้าน)

1. การส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม

- กำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมข้าราชการ
- กำชับให้ผู้บังคับบัญชาสอดส่องดูแลผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาและวินัย
- มีการสื่อสารความสำคัญของจริยธรรมไปยังข้าราชการ

2. ติดตาม สอดส่อง ดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

- ติดตาม ตรวจสอบให้มีการดำเนินการตามประมวลจริยธรรม
- มีช่องทางการร้องเรียนและพิจารณาข้อร้องเรียนอย่างรวดเร็ว
- เร่งรัดการดำเนินการเมื่อมีการฝ่าฝืนจริยธรรม/วินัยและมีมาตรการลงโทษอย่างจริงจัง

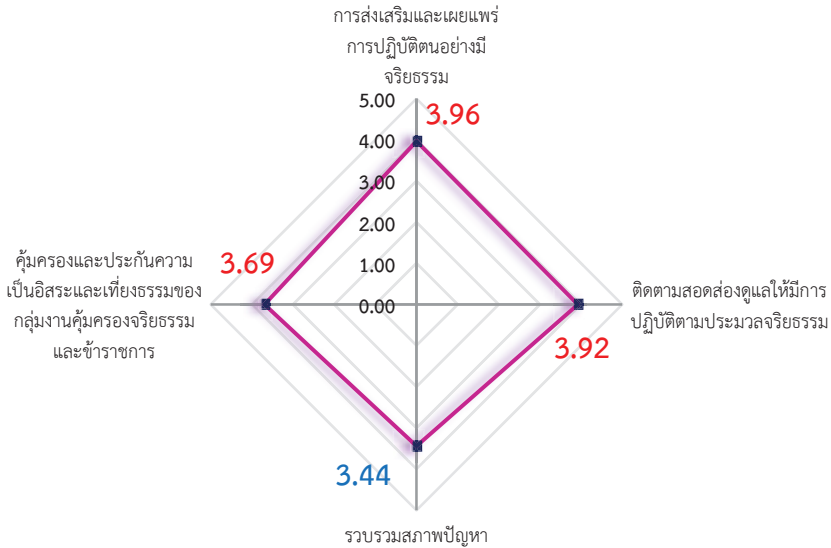
3. ค้ำครองและประกันความเป็นอิสระ

- แต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มงานค้ำครองจริยธรรมและเจ้าหน้าที่โดยพิจารณาจากศักยภาพในการทำหน้าที่
- สนับสนุนบุคลากร ทรัพยากรและการอำนวยความสะดวกในกลุ่มงานค้ำครองจริยธรรม
- ให้ความค้ำครองและความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของกลุ่มงานค้ำครองจริยธรรม
- พัฒนาบุคลากรในกลุ่มงานค้ำครองจริยธรรม
- กำหนดระบบกลไกในการค้ำครองข้าราชการ

4. รวบรวมสภาพปัญหา

- ทบทวนข้อบังคับ และปัญหาอุปสรรคอันเกิดจากการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม
- เปิดโอกาสให้ข้าราชการได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ผลการดำเนินงานในภาพรวม

ส่วนราชการในภาพรวมทั้งในระดับกรมและจังหวัดที่รายงานว่าหัวหน้าส่วนราชการมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามมาตรฐานทางจริยธรรม มีผลการดำเนินงานในภาพรวมทั้ง 4 ด้านในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

บทบาทหน้าที่ด้านที่มีการปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่

▲ ด้านการส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิบัติตัวอย่างมีจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.96)

▲ ด้านการติดตามสอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.92)

▲ ด้านการคุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม และข้าราชการ (ค่าเฉลี่ย 3.69)

บทบาทหน้าที่ด้านที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่

▲ ด้านการรวบรวมสภาพปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.44)

2.3 บทบาทของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม (3 ด้าน)

1. การส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม

- วางแผนแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย
- เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติหรือข้อกำหนดตามประมวลจริยธรรม

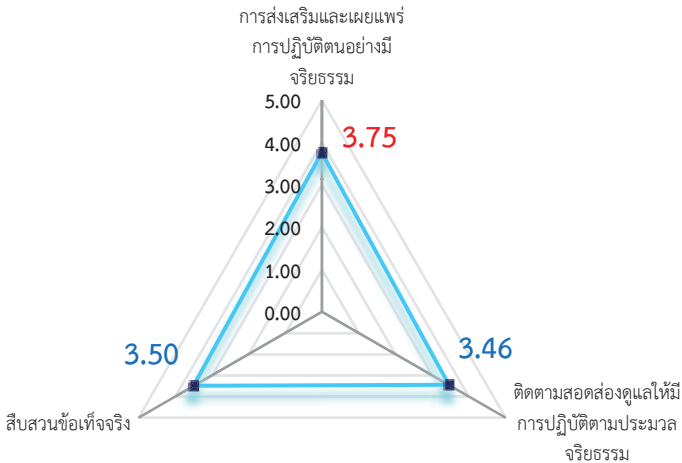
2. ติดตามสอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

- สังเกตและประเมินพฤติกรรมข้าราชการในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้คำแนะนำที่ถูกต้อง
- รายงานผลงานประจำปีและนำผลมาปรับปรุงแนวทางปฏิบัติในระยะต่อไป

3. สืบสวนข้อเท็จจริง

- สืบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการฝ่าฝืนจริยธรรม
- เจ้าหน้าที่พิจารณาข้อร้องเรียนหรือสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นผู้ที่มีทักษะ ความรู้และความสามารถอย่างเพียงพอ

ผลการดำเนินงานในภาพรวม

ส่วนราชการในภาพรวมทั้งในระดับกรมและจังหวัดที่รายงานว่ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม มีการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ตามมาตรฐานทางจริยธรรม มีผลการดำเนินงานในภาพรวมทั้ง 3 ด้านในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

บทบาทหน้าที่ด้านที่มีการปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่

▲ ด้านการส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิบัติตัวอย่างมีจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.75)

บทบาทหน้าที่ด้านที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่

▲ ด้านการสืบสวนข้อเท็จจริง (ค่าเฉลี่ย 3.50)

▲ ด้านการติดตามสอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.46)

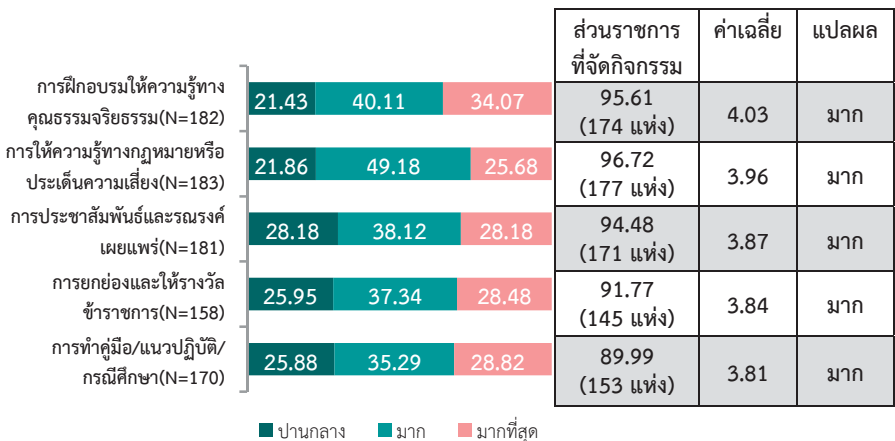
3. บทบาทของส่วนราชการในการส่งเสริมจริยธรรม

3.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม

จากการติดตามผลการจัดกิจกรรมการส่งเสริมจริยธรรมของส่วนราชการ ทั้งในระดับกรมและจังหวัดจำนวน 13 กิจกรรม โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- ด้านการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและรณรงค์ส่งเสริมจริยธรรม (จำนวน 5 กิจกรรม)
  - ด้านการป้องกันการฝ่าฝืนจริยธรรมและการติดตามประเมินผล (จำนวน 5 กิจกรรม)
  - ด้านที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล (จำนวน 3 กิจกรรม)
- ส่วนราชการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ได้ดำเนินการส่งเสริมจริยธรรมในกิจกรรมต่างๆ โดยภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.59) โดยมีรายละเอียดในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและรณรงค์ส่งเสริมจริยธรรม

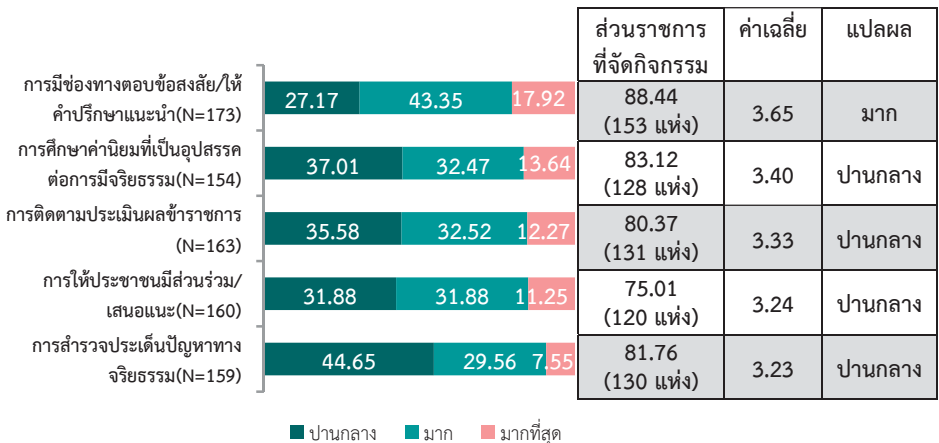

หมายเหตุ N = จำนวนส่วนราชการทั้งหมด (ทั้งที่มีและไม่มีการจัดกิจกรรม)

ส่วนราชการส่วนใหญ่ได้มีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและรณรงค์ส่งเสริมจริยธรรมให้แก่ข้าราชการพลเรือนใน 5 กิจกรรมที่สอบถาม ในระดับมากทุกกิจกรรม โดยกิจกรรมที่ส่วนราชการดำเนินการในระดับมากเรียงลำดับ ได้ดังนี้

1. การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น หลักสูตรประมวลจริยธรรม วินัย เศรษฐกิจพอเพียง หลักคำสอนทางศาสนา ฯลฯ
2. การจัดการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายหรือแนวทางปฏิบัติที่เป็นประเด็นเสี่ยงต่อการกระทำผิด เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น
3. การประชาสัมพันธ์ หรือจัดทำสื่อรณรงค์เผยแพร่มาตรฐานทางจริยธรรม (ประมวลจริยธรรม วินัยและจรรยาข้าราชการ) ให้ข้าราชการและประชาชนได้รับทราบ เช่น เว็บไซต์ แผ่นพับ บอร์ดนิทรรศการ จดหมาย ข่าว ฯลฯ
4. การยกย่องและให้รางวัลแก่ข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
5. การจัดทำคู่มือ/แนวทางปฏิบัติ/กรณีศึกษาตามประมวลจริยธรรมให้แก่ข้าราชการ

● **ด้านการป้องกันการฝ่าฝืนจริยธรรมและการติดตามประเมินผล**

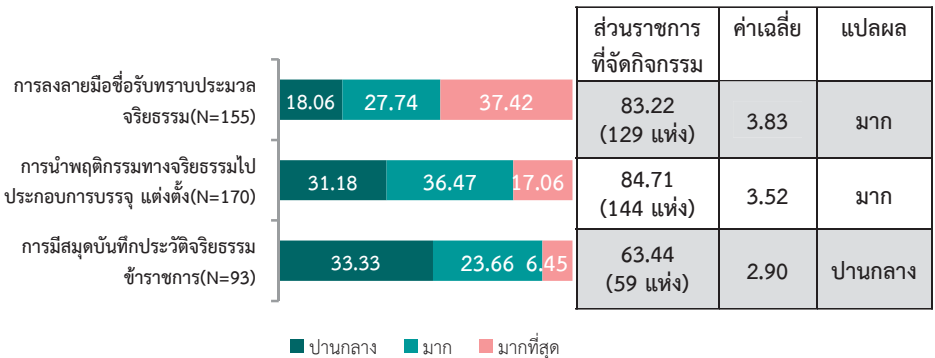

หมายเหตุ N = จำนวนส่วนราชการ (ทั้งที่มีและไม่มีการจัดกิจกรรม)

การดำเนินการของส่วนราชการในด้านการป้องกันการฝ่าฝืนจริยธรรมและการติดตามประเมินผลในจำนวน 5 กิจกรรม มีที่ให้ความเห็นว่ามีผลการดำเนินการในระดับมากจำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ การมีช่องทางตอบข้อสงสัยหรือให้คำปรึกษาแนะนำแก่ข้าราชการและผู้ใกล้ชิดรวมถึงประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและวินัยข้าราชการ โดยมีส่วนราชการที่ดำเนินการ เป็นจำนวน 153 ส่วนราชการ (ร้อยละ 88.44) ส่วนอีก 4 กิจกรรมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. การศึกษาค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมของข้าราชการ
2. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการและส่วนราชการ
3. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงาน เช่น การมีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานฯ การจัดทำประชาพิจารณ์
4. การสำรวจประเด็นปัญหาทางจริยธรรมและความเสี่ยงทางจริยธรรมขององค์กรเพื่อวางแผนการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม

- ด้านที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล

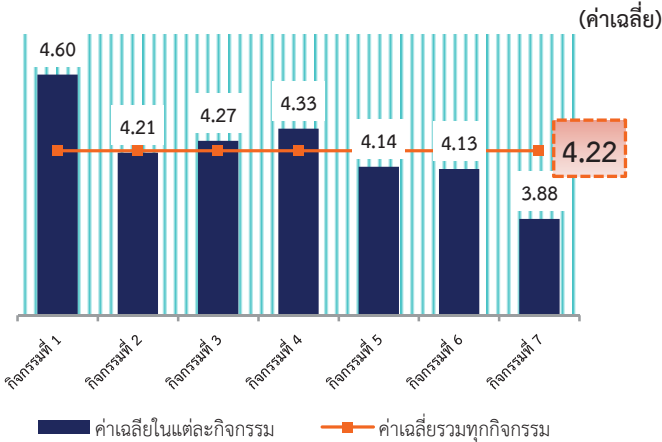

หมายเหตุ N = จำนวนส่วนราชการ (ทั้งที่มีและไม่มีการจัดกิจกรรม)

การดำเนินการของส่วนราชการที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลในจำนวน 3 กิจกรรม พบว่ามี 2 กิจกรรมที่ส่วนราชการให้ความเห็นว่าได้ดำเนินการในระดับมาก ได้แก่ การจัดให้ข้าราชการลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม (จำนวน 129 ส่วนราชการ ร้อยละ 83.22) และการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปประกอบการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือนหรือโอนย้ายข้าราชการ (จำนวน 144 ส่วนราชการ ร้อยละ 84.71) สำหรับกิจกรรมที่มีการดำเนินการในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดให้มีสมุดบันทึกประวัติในส่วนที่เกี่ยวกับจริยธรรมของข้าราชการ (จำนวน 59 ส่วนราชการ ร้อยละ 63.44)

3.2 การส่งเสริมให้ข้าราชการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางจริยธรรม

ส่วนราชการทั้งในระดับกรมและจังหวัดได้ส่งเสริมให้ข้าราชการพลเรือนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นพื้นฐานตามมาตรฐานทางจริยธรรม จำนวน 7 กิจกรรมโดยภาพรวม ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.22)

กิจกรรมที่ส่วนราชการส่งเสริมให้ข้าราชการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60) ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่วนราชการให้การส่งเสริมโดยมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่

กิจกรรมที่ 2 งานวันข้าราชการพลเรือนที่จัดในส่วนกลางหรือ ณ หน่วยงาน
กิจกรรมที่ 3 การส่งเสริมให้ข้าราชการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมที่ 4 การส่งเสริมการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กิจกรรมที่ 5 การส่งเสริมค่านิยมขององค์กรหรือข้อบังคับจรรยาข้าราชการ

กิจกรรมที่ 6 การสร้างมาตรฐานการให้บริการหรือคู่มือการให้บริการ

กิจกรรมที่ 7 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือป้องกันการกระทำอันเป็นการละเว้นไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการให้บริการตามที่หน่วยงานกำหนด

3.3 ปัญหาอุปสรรคของส่วนราชการในการบังคับใช้ประมวล จริยธรรม

ปัญหาอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1 กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมมีภาระงานอื่นที่ต้องปฏิบัติมาก จึงทำหน้าที่ได้ไม่เต็มที่	3.99	มาก
2 งบประมาณสนับสนุนการดำเนินการยังไม่เพียงพอ	3.75	มาก
3 การสรรหาบุคคลเพื่อเป็นคณะกรรมการจริยธรรม กระทำได้ยากและมีขั้นตอนที่ใช้เวลา	3.46	ปานกลาง
4 ค่านิยมของข้าราชการที่ไม่พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง เช่น ติดอำนาจนิยม ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ระบบอุปถัมภ์ ฯลฯ	3.12	ปานกลาง
5 คณะกรรมการจริยธรรมยังขาดทิศทางในการปฏิบัติหน้าที่	3.10	ปานกลาง
6 ไม่เห็นผลสำเร็จของการส่งเสริมจริยธรรมที่เป็นรูปธรรม	3.10	ปานกลาง
7 ข้าราชการในหน่วยงานขาดความสนใจในการรับรู้ ประมวลจริยธรรม	3.04	ปานกลาง
8 เนื้อหาของประมวลจริยธรรมไม่ชัดเจน เข้าใจยากและ เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ	3.03	ปานกลาง
9 ยังไม่มีความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมและโครงการที่ ส่งเสริมจริยธรรม	2.92	ปานกลาง
10 เจ้าหน้าที่กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมขาดความรู้และ ประสบการณ์ในการทำงาน	2.90	ปานกลาง
11 ผู้บริหารให้การสนับสนุนการกีดกันจริยธรรมน้อยหรือไม่เต็มที่	2.86	ปานกลาง
12 ไม่มีการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมในส่วนราชการอย่างจริงจัง	2.79	ปานกลาง
13 ยังขาดผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชาที่เป็นแบบอย่างที่ดี	2.42	น้อย
ภาพรวมทั้งทั้งหมด	3.11	ปานกลาง

ส่วนราชการทั้งในระดับกรมและจังหวัด มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการในภาพรวมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.11)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบประเด็นที่เป็นปัญหาอุปสรรคในระดับมาก ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมที่มีภาระงานอื่นที่ต้องปฏิบัติมากจึงทำหน้าที่ได้ไม่เต็มที่ (ค่าเฉลี่ย 3.99) และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการยังไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.75)

4. การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน

4.1 ช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ

(จำนวน)

ช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ		ส่วนราชการ		
		กรม	จังหวัด	รวม
	จดหมาย	49	14	63
	เว็บไซต์ของหน่วยงาน	20	4	24
	ศูนย์ดำรงธรรม	2	17	19
	กล่องรับเรื่องร้องเรียน	13	2	15
	สายด่วนของหน่วยงาน	9	5	14

ส่วนราชการส่วนใหญ่ระบุว่าช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ ช่องทางจดหมาย จำนวน 63 ส่วนราชการ (49 กรม 14 จังหวัด) รองลงมาเป็นช่องทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน จำนวน 24 ส่วนราชการ (20 กรม 4 จังหวัด) และผ่านช่องทางศูนย์ดำรงธรรม จำนวน 19 ส่วนราชการ (2 กรม 17 จังหวัด) ทั้งนี้ ส่วนราชการระดับกรมเห็นว่าการแจ้งข้อร้องเรียนผ่านทางจดหมายมีประสิทธิภาพมากที่สุด สำหรับส่วนราชการระดับจังหวัดเห็นว่าการแจ้งผ่านศูนย์ดำรงธรรมมีประสิทธิภาพมากที่สุด

4.2 ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม

ส่วนราชการที่รายงานจำนวน 184 ส่วนราชการ มี 69 ส่วนราชการ (53 กรม 16 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 37.50 ที่แจ้งว่าพบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการ ทั้งนี้ มีจำนวน 101 ส่วนราชการ (62 กรม 39 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 54.89 ที่แจ้งว่าไม่มีข้อร้องเรียน และมีจำนวน 14 ส่วนราชการ (ร้อยละ 7.61) ที่ไม่ระบุประเด็นข้อร้องเรียน โดยข้อร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการ มีดังนี้

(จำนวน)

ข้อร้องเรียน	ส่วนราชการ		
	กรม	จังหวัด	รวม
● ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ	25	6	31
● มีการแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน โอนย้ายที่ไม่เป็นธรรม	18	4	22
● ใช้ทรัพย์สิน เวลา หรือทรัพยากรของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น	14	5	19
● ปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาด ไม่เคร่งครัดในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ	11	5	16
● ไม่เป็นธรรมในการให้บริการหรือเลือกปฏิบัติ	7	7	14
● ใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์ในเรื่องส่วนตัวครอบครัว หรือให้แก่บุคคลอื่น	11	2	13
● ทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง	10	2	12
● มีความประพฤติเสื่อมเสียชื่อเสียง และภาพลักษณ์ของราชการ	10	1	11
● หลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนหรือผู้อื่น	7	1	8
● ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี เช่น ล้วงละเมิดทางเพศ ชู้สาว เล่นการพนัน เมาสุรา ฯลฯ	7	1	8
● ใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวมาประกอบให้คุณให้โทษแก่บุคคล	4	2	6
● ไม่เป็นกลางทางการเมือง	2	1	3
● เรียกรับเงินสินบน หรือเงินใต้โต๊ะ	2	1	2
● บิดเบือนข้อเท็จจริงหรือให้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องแก่ประชาชน	0	1	0
● อื่นๆ	7	0	7

จากการรายงานข้อร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมข้าราชการ ซึ่งส่วนราชการแห่งหนึ่งสามารถให้ข้อมูลได้หลายประเด็น พบประเด็นสำคัญ 5 ลำดับแรก ดังนี้

1. การไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ จำนวน 31 ส่วนราชการ
2. การแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน โอนย้ายที่ไม่เป็นธรรม จำนวน 22 ส่วนราชการ
3. การใช้ทรัพย์สิน เวลา หรือทรัพยากรของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้อื่น จำนวน 19 ส่วนราชการ
4. การปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาด ไม่เคร่งครัดในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ จำนวน 16 ส่วนราชการ
5. การไม่เป็นธรรมในการให้บริการหรือเลือกปฏิบัติ จำนวน 14 ส่วนราชการ

4.3 การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน

ส่วนราชการมีการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน ตามลำดับดังนี้

1. มีการกำหนดขั้นตอน วิธีการและระยะเวลาในการจัดการกับข้อร้องเรียนมากที่สุด จำนวน 123 ส่วนราชการ (95 กรม 28 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 71.51
2. เผยแพร่วิธีการจัดการข้อร้องเรียนให้ข้าราชการและประชาชนรับทราบ ในจำนวนที่รองลงมา จำนวน 112 ส่วนราชการ (85 กรม 27 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 65.12
3. จัดทำสถิติข้อร้องเรียนการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเป็นลำดับสุดท้าย จำนวน 97 ส่วนราชการ (70 กรม 27 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 56.73

ส่วนที่ 2

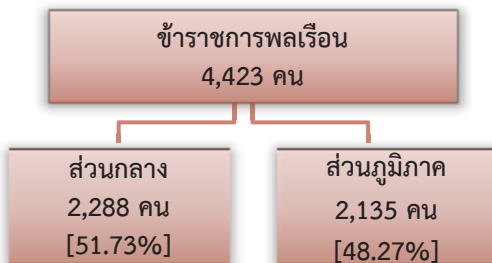
รายงานผลการประเมินสถานภาพทางจริยธรรมของ ข้าราชการพลเรือน

การนำเสนอรายงานผลการประเมินสถานภาพทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนจะได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
3. การให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
4. แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรม

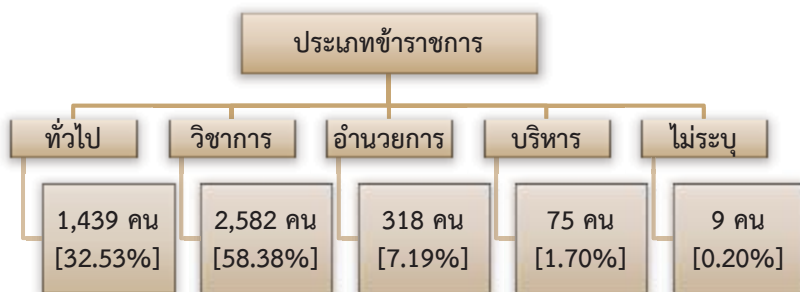
1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 จำนวนผู้ตอบแบบประเมินฯ

ในการประเมินสถานภาพทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในครั้งนี้ มีจำนวนผู้ตอบแบบประเมินฯทั้งสิ้น 4,423 คน เป็นข้าราชการพลเรือนสังกัดส่วนกลาง 2,288 คน (ร้อยละ 51.73) และสังกัดส่วนภูมิภาค 2,135 คน (ร้อยละ 48.27) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 65.01) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 34.99) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 52.05) รองลงมาเป็นผู้สำเร็จปริญญาโท (ร้อยละ 37.78)

1.2 ประเภทข้าราชการพลเรือน

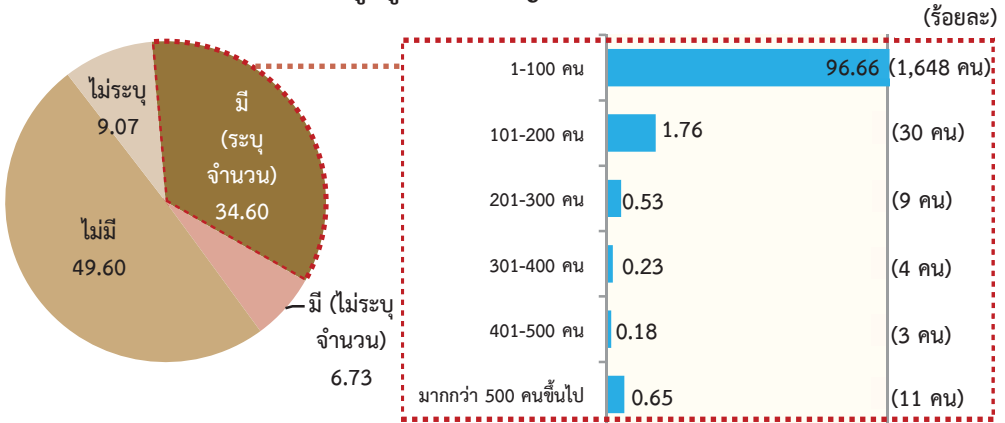
ข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการมากที่สุด (ร้อยละ 58.38) รองลงมาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป (ร้อยละ 32.53) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 8.89 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการและบริหาร

1.3 ระยะเวลาในการรับราชการ

ระยะเวลาในการรับราชการ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	76	1.72
1 – 10 ปี	1,220	27.58
11 – 20 ปี	997	22.54
21 – 30 ปี	1,224	27.67
มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป	712	16.10
ไม่ระบุ	194	4.39
รวม	4,423	100.00

ข้าราชการพลเรือน มีระยะเวลาในการรับราชการอยู่ระหว่าง 21–30 ปี และ 1–10 ปี ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 27.67 และร้อยละ 27.58 ตามลำดับ) รองลงมาเป็นผู้มีระยะเวลาในการรับราชการในระหว่าง 11–20 ปี (ร้อยละ 22.54) ซึ่งถือว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงานที่มีประสบการณ์

1.4 จำนวนผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

ข้าราชการพลเรือน จำนวน 1,828 คน (ร้อยละ 41.33) ระบุว่าไม่มีผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา โดยผู้ที่ระบุจำนวนผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามี 1,705 คน (ร้อยละ 34.60) ในจำนวนผู้ที่ระบุนี้ ส่วนใหญ่แจ้งว่ามีผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจำนวน 1-100 คนมากที่สุด (ร้อยละ 96.66) ส่วนผู้ไม่ระบุจำนวนผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามี 123 คน (ร้อยละ 6.73)

2. การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

2.1 การรับรู้ที่ต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

การรับรู้โดยภาพรวม	ทราบ	ไม่ทราบ	ไม่ระบุ
	98.15	1.36	0.50

ข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่รับรู้ที่ต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จำนวน 4,341 คน (ร้อยละ 98.15)

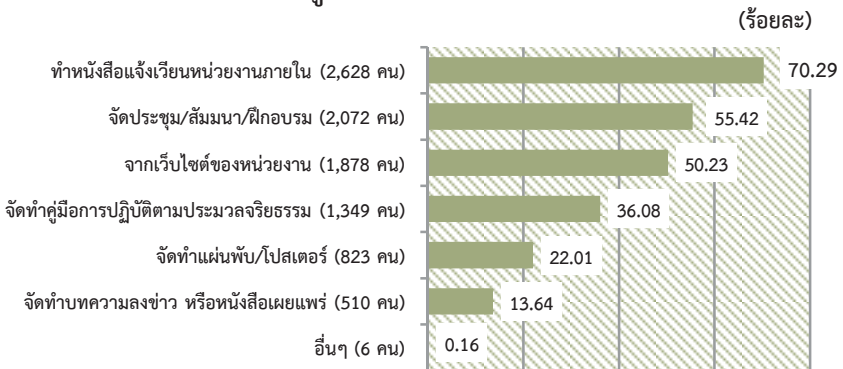
2.2 บุคคลที่ทำให้ข้าราชการพลเรือนรับรู้ประมวลจริยธรรม

47.01%	ศึกษาด้วยตนเอง
46.49%	ผู้บังคับบัญชา
38.00%	หัวหน้าส่วนราชการ
34.10%	กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม
25.53%	เพื่อนร่วมงาน
23.03%	คณะกรรมการจริยธรรม
8.91%	อื่นๆ ได้แก่ วิทยากร ภายนอก

ในการรับรู้ประมวลจริยธรรมจากบุคคลภายในส่วนราชการ จากจำนวนผู้ตอบ 4,308 คน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่ามีการรับรู้ด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 2,025 คน (ร้อยละ 47.01) รองลงมารับรู้จากผู้บังคับบัญชา จำนวน 2,003 คน (ร้อยละ 46.49) และหัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 1,637 คน (ร้อยละ 38.00) ตามลำดับ

2.3 ช่องทางการรับรู้ประมวลจริยธรรม

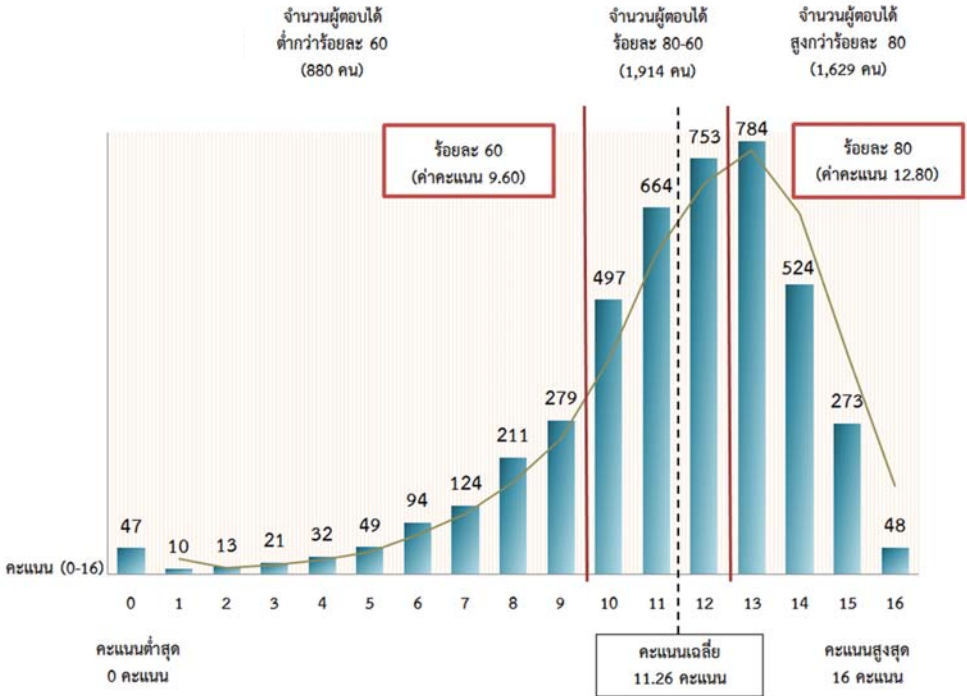

หมายเหตุ จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 3,739 คน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่มีช่องทางการรับรู้ประมวลจริยธรรมผ่านทางหนังสือแจ้งเวียนหน่วยงานภายในของส่วนราชการมากที่สุด (ร้อยละ 70.29) รองลงมารับรู้จากประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรม (ร้อยละ 55.42) และรับรู้จากเว็บไซต์ของหน่วยงาน (ร้อยละ 50.23) ตามลำดับ ทั้งนี้ ร้อยละ 0.16 ของข้าราชการยังมีการรับรู้ผ่านทางช่องทางอื่นๆ เช่น การเผยแพร่ผ่านโปรซีดีอีเล็กทรอนิกส์, ส่งคมออนไลน์, เสียงตามสาย, VCD/DVD, ศึกษาทางอินเทอร์เน็ต, การประชุม, เว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ, แผ่นป้ายไว้นิเทศประชาสัมพันธ์หน้าสำนักงาน, ศึกษาจากระเบียบ/กฎหมาย, แบบประเมินตนเอง และการประชุมข้าราชการประจำเดือน เป็นต้น

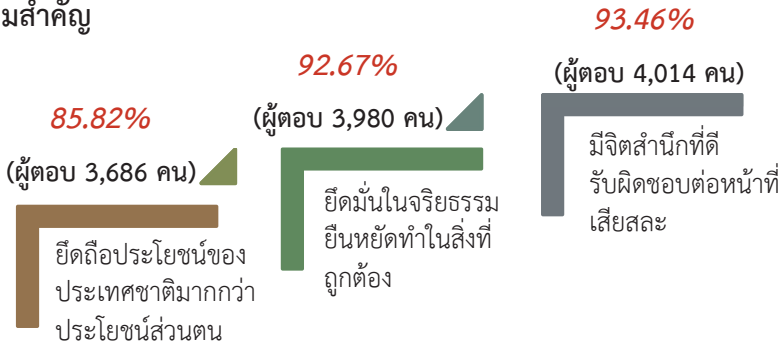
2.4 ความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมที่เหมาะสมตามประมวล จริยธรรม

จากการสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติหรือไม่พึงปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จำนวน 16 ข้อ พบว่าข้าราชการพลเรือนที่สามารถให้คำตอบที่ถูกต้องตั้งแต่ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็มขึ้นไป (10 คะแนน - 16 คะแนน) มีจำนวน 3,543 คน (ร้อยละ 80.10) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของข้าราชการพลเรือนทั้งหมดได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 11.26 คะแนน

3. การให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

3.1 สาธารณชนให้ความสำคัญทางจริยธรรมที่ข้าราชการพลเรือนให้ความสำคัญ

หมายเหตุ จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 4,295 คน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสาระทางจริยธรรมที่สำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการใน 3 ลำดับแรก มีดังนี้

อันดับที่ 1 การมีจิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ และเสียสละ ร้อยละ 93.46

อันดับที่ 2 การเชื่อมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง ร้อยละ 92.67

อันดับที่ 3 การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ร้อยละ 85.82

3.2 การมีส่วนร่วมของข้าราชการพลเรือนในกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม

จากการสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างมาตรฐานทางจริยธรรม รวม 7 กิจกรรม ได้แก่

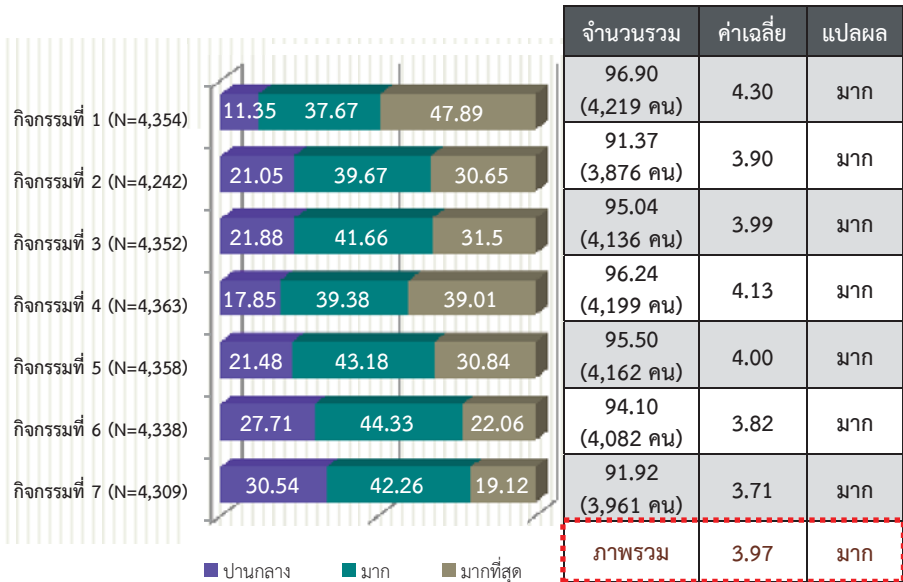
กิจกรรม 1 พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดินที่จัดในส่วนกลาง หรือ ณ หน่วยงาน

กิจกรรม 2 งานวันข้าราชการพลเรือนที่จัดในส่วนกลางหรือ ณ หน่วยงาน

กิจกรรม 3 การส่งเสริมให้ข้าราชการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรม 4 การส่งเสริมการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กิจกรรม 5 การส่งเสริมค่านิยมขององค์กรหรือข้อบังคับจรรยาข้าราชการ
 กิจกรรม 6 การสร้างมาตรฐานการให้บริการหรือคู่มือการให้บริการ
 กิจกรรม 7 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและตรวจสอบการละเว้นไม่ปฏิบัติ
 ตามขั้นตอนการให้บริการตามที่หน่วยงานกำหนด

หมายเหตุ N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด (ทั้งที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกิจกรรม)

ข้าราชการพลเรือนได้มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมดังกล่าวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.97) เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรม พบว่า ข้าราชการมีการเข้าร่วมในกิจกรรมที่ 1 พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดินที่จัดในส่วนกลางหรือ ณ หน่วยงานมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30) รองลงมาเป็นกิจกรรมที่ 4 การส่งเสริมการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ค่าเฉลี่ย 4.13) และกิจกรรมที่ 5 การส่งเสริมค่านิยมขององค์กรหรือข้อบังคับจรรยาข้าราชการ (ค่าเฉลี่ย 4.00)

ส่วนจำนวนข้าราชการที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวตั้งแต่ระดับปานกลางถึงมากที่สุดในทุกกิจกรรม พบว่า มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 90 ขึ้นไปในทุกกิจกรรม

3.3 การส่งเสริมจริยธรรมของส่วนราชการ

จากการสอบถามข้าราชการพลเรือนเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมของส่วนราชการ รวม 10 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรม 1 มีการสำรวจติดตามประเด็นปัญหาทางจริยธรรม และความเสี่ยงทางจริยธรรมของข้าราชการในองค์กร

กิจกรรม 2 มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่ข้าราชการรับรู้อย่างชัดเจน

กิจกรรม 3 มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส เพื่อลดการใช้ดุลพินิจ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การให้บริการข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

กิจกรรม 4 จัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมให้แก่ข้าราชการทุกคนเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่

กิจกรรม 5 จัดโครงการและกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน กิจกรรมจิตอาสา ชมรมจริยธรรม เป็นต้น

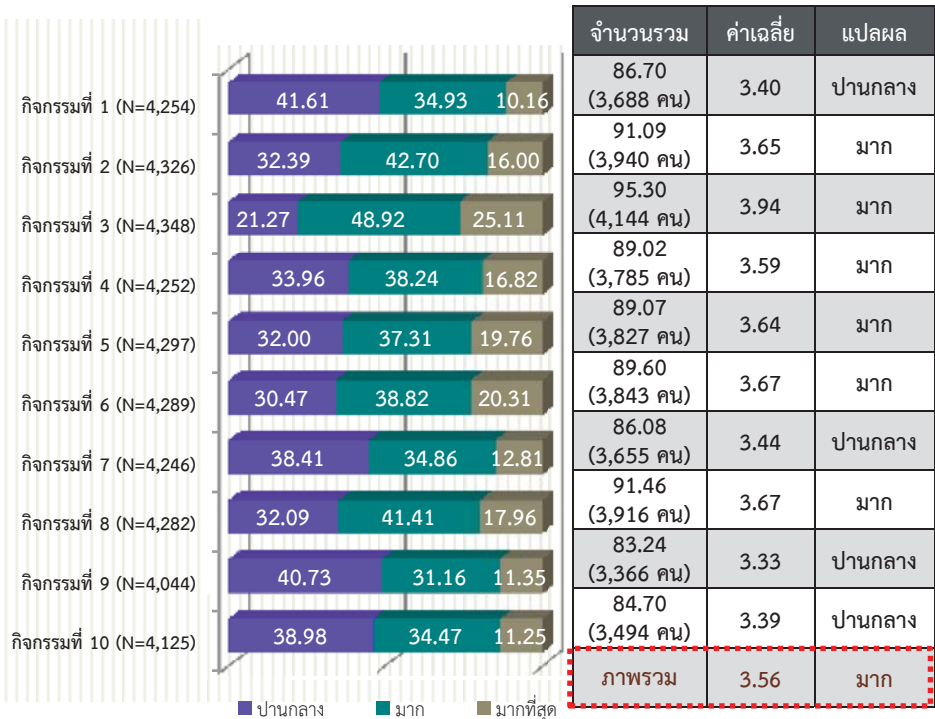
กิจกรรม 6 ให้การยกย่องข้าราชการหรือหน่วยงานต้นแบบ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

กิจกรรม 7 จัดช่องทางตอบข้อสงสัย หรือมีช่องทางเผยแพร่ให้ข้าราชการผู้ใกล้ชิดกับข้าราชการและประชาชนให้ได้รับทราบแนวปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

กิจกรรม 8 มีขั้นตอนการพิจารณาข้อร้องเรียน การสอบสวนและการลงโทษผู้กระทำผิดที่รวดเร็ว โปร่งใส ยุติธรรม

กิจกรรม 9 มีระบบการคุ้มครองพยาน ผู้ร้องเรียนและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ อย่างเพียงพอ

กิจกรรม 10 มีระบบให้สาธารณชนมีส่วนร่วมตรวจสอบ กระตุ้นเตือนและเฝ้าระวัง

หมายเหตุ N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด (ทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย)

ข้าราชการพลเรือนให้ความเห็นว่าส่วนราชการมีการส่งเสริมจริยธรรมตามประเด็นที่สอบถาม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรม พบว่า ส่วนราชการมีการส่งเสริมจริยธรรมในระดับมากสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ กิจกรรมที่ 3 การกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส เพื่อลดการใช้ดุลพินิจ (ค่าเฉลี่ย 3.94) รองลงมาเป็นกิจกรรมที่ 6 การให้การยกย่องข้าราชการหรือหน่วยงานต้นแบบ (ค่าเฉลี่ย 3.67) และกิจกรรมที่ 8 การมีขั้นตอนการพิจารณาข้อร้องเรียน การสอบสวนการลงโทษผู้กระทำผิดที่รวดเร็ว โปร่งใส ยุติธรรมการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.67)

ส่วนการส่งเสริมจริยธรรมที่ข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่เห็นว่าส่วนราชการยังมีการดำเนินการในระดับปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การสำรวจติดตามประเด็นปัญหาทางจริยธรรมและความเสี่ยงทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน (ค่าเฉลี่ย 3.40) กิจกรรมที่ 10 การมีระบบให้สาธารณะมีส่วนร่วมตรวจสอบ กระตุ้นเตือนและ

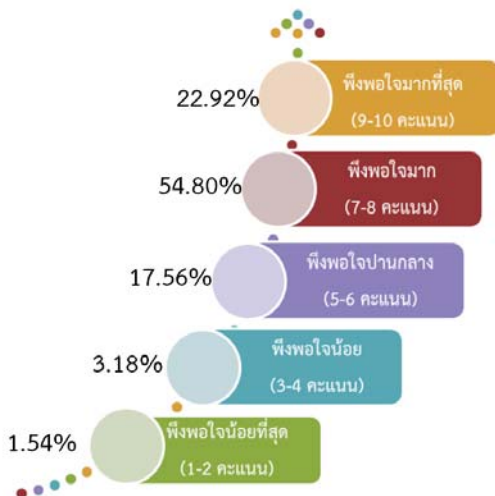
เผ่าระวัง (ค่าเฉลี่ย 3.39) และกิจกรรมที่ 9 การมีระบบการคุ้มครองพยาน ผู้ร้องเรียน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ อย่างเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.33)

ส่วนจำนวนข้าราชการพลเรือนที่เห็นว่าส่วนราชการในสังกัดมีการส่งเสริมจริยธรรมตั้งแต่ระดับปานกลางถึงมากที่สุด พบว่า มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 83.24 ขึ้นไปในทุกกิจกรรม

กระทรวงที่มีการส่งเสริมจริยธรรม 10 กิจกรรม ที่มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป)

9 - 10 กิจกรรม	7 - 8 กิจกรรม	5 - 6 กิจกรรม
- กระทรวงการคลัง - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงคมนาคม - กระทรวงยุติธรรม	- กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีฯ	- สำนักนายกรัฐมนตรี - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - กระทรวงแรงงาน - กระทรวงวัฒนธรรม

3.4 ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนโดยรวม

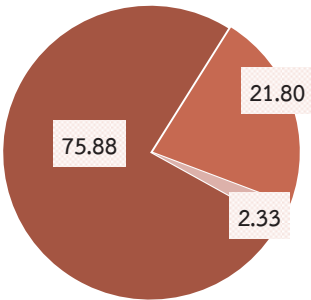

ในการสำรวจครั้งนี้ข้าราชการพลเรือนให้คะแนนความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรมโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.79 (ระดับมาก) จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ทั้งนี้ มีจำนวนผู้ตอบมากที่สุดที่คะแนนระหว่าง 7-8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 54.80

4. แนวทางการแก้ไขปัญหাজริยธรรม

4.1 ปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นกับข้าราชการพลเรือนในรอบปี

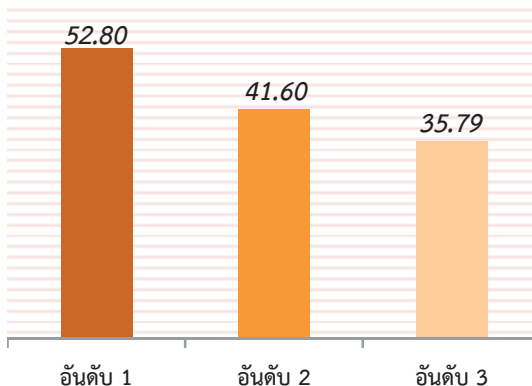
ที่ผ่านมา

ปัญหาจริยธรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	3,356	75.88
มีปัญหา	964	21.80
ไม่ระบุ	103	2.33
รวม	4,423	100.00

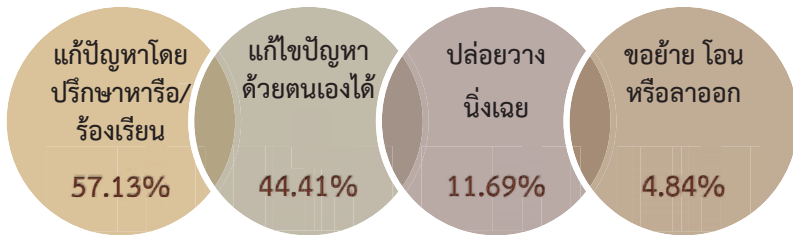
สำหรับปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นกับข้าราชการพลเรือนในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.88 แจ้งว่าไม่มีปัญหาทางจริยธรรม มีเพียงร้อยละ 21.80 เท่านั้นที่แจ้งว่ามีปัญหาทางจริยธรรม โดยปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก มีดังนี้

ปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก (ร้อยละของผู้ตอบ)

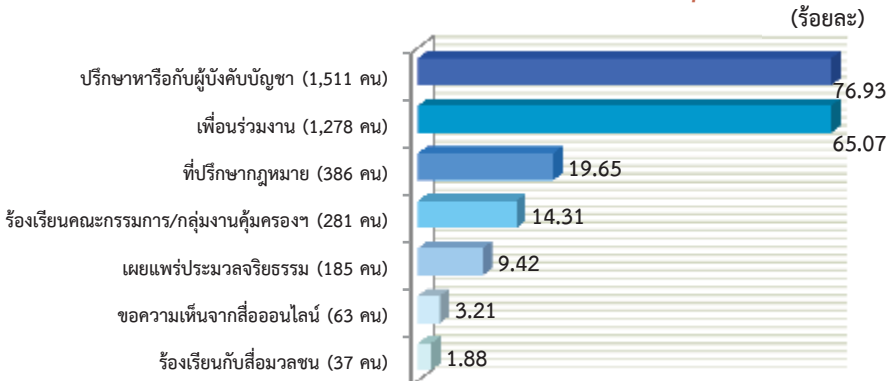
ข้าราชการพลเรือนที่แจ้งว่ามีปัญหาทางจริยธรรม จำนวน 964 คน (ตอบได้มากกว่า 1 ประเด็น) พบว่า เป็นประเด็นปัญหาทางด้านการมีจิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบ ต่อหน้าที่ และเสียสละ มีผู้ตอบมากที่สุด จำนวน 509 คน (ร้อยละ 52.80) รองลงมา เป็นประเด็นเกี่ยวกับการให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการในการบรรจุ/แต่งตั้ง/เลื่อน เงินเดือน/โอน/ย้าย จำนวน 401 คน (ร้อยละ 41.60) และการยึดมั่นในจริยธรรมและ ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง จำนวน 345 คน (ร้อยละ 35.79)

วิธีการแก้ปัญหากทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน

ข้าราชการพลเรือน จำนวน 3,371 คน ให้ข้อมูลว่า (ตอบได้มากกว่า 1 ประเด็น) เมื่อมีประเด็นปัญหาทางจริยธรรมเกิดขึ้นจะแก้ปัญหาโดยการปรึกษาหารือ กับบุคคลอื่นหรือแจ้งข้อร้องเรียนมากที่สุด จำนวน 1,926 คน (ร้อยละ 57.13) รองลงมาเป็นการแก้ปัญหาด้วยตนเอง จำนวน 1,497 คน (ร้อยละ 44.41) ใช้วิธีการปล่อยวางและนิ่งเฉย จำนวน 394 คน (ร้อยละ 11.69) และขอย้าย โอน หรือ ลาออก จำนวน 163 คน (ร้อยละ 4.84)

การแก้ปัญหากโดยปรึกษาหารือ/ร้องเรียนกับหน่วยงานหรือบุคคลอื่น

หมายเหตุ จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 1,964 คน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ข้าราชการพลเรือนที่ให้ข้อมูลว่าแก้ปัญหาทางจริยธรรมโดยการปรึกษาหารือกับบุคคลอื่น ส่วนใหญ่เป็นการปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชามากที่สุด จำนวน 1,511 คน (ร้อยละ 76.93) รองลงมาเป็นการปรึกษากับเพื่อนร่วมงาน จำนวน 1,278 คน (ร้อยละ 65.07) และปรึกษากับที่ปรึกษากฎหมาย จำนวน 386 คน (ร้อยละ 19.65)

4.2 แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่ได้ผลดี

หมายเหตุ จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 4,346 คน (ตอบได้มากกว่า 1 ประเด็น)

ข้าราชการพลเรือน ได้เสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่ได้ผลดีที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การปลูกฝังค่านิยมความมีคุณธรรม (ร้อยละ 84.05) การมีแบบอย่างในการปฏิบัติตนที่ดี (ร้อยละ 64.47) และให้มีการลงโทษทางวินัยอย่างเคร่งครัด (ร้อยละ 59.32)

ส่วนที่ 3

รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน

รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนในครั้งนี้จะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. การรับรู้ประมวลงจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
3. ความพึงพอใจต่อพฤติกรรมของข้าราชการพลเรือน
4. การรับรู้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการทุจริตในการปฏิบัติราชการของ

ข้าราชการพลเรือน

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา

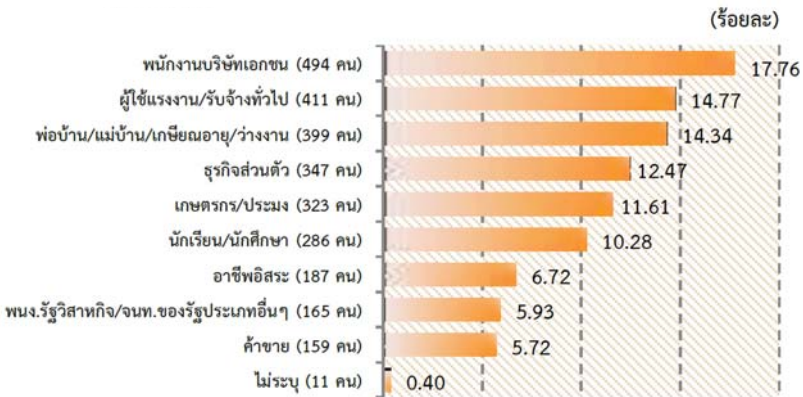
เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	1,411	50.72
หญิง	1,371	49.28
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 20 ปี	90	3.24
20 - 30 ปี	522	18.76
31 - 40 ปี	651	23.40
41 - 50 ปี	598	21.50
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	912	32.78
ไม่ระบุ	9	0.32
ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา/ต่ำกว่า	701	25.20
มัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	620	22.29
อนุปริญญา/เทียบเท่า	293	10.53
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	1,001	35.98
ปริญญาโท/เทียบเท่า	127	4.57
สูงกว่าปริญญาโท	26	0.93
ไม่ระบุ	14	0.50

จากประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2,782 คน พบว่า เป็นเพศชาย และเพศหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

ส่วนใหญ่มียุ่ตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป โดยเป็นช่วงอายุมากกว่า 50 ปีมากที่สุด รองลงมาเป็นผู้มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และมีอายุระหว่าง 41-50 ปี ตามลำดับ

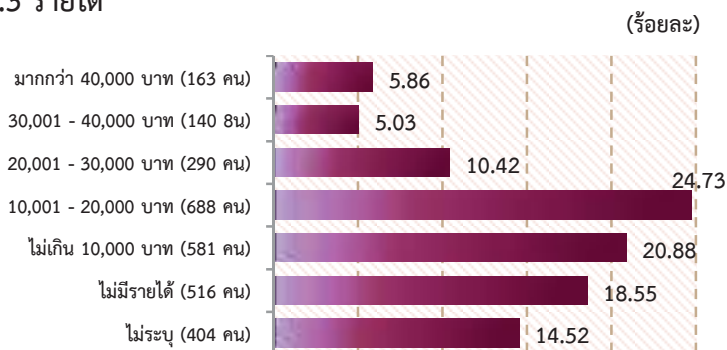
เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด รองลงมาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ตามลำดับ

1.2 อาชีพ

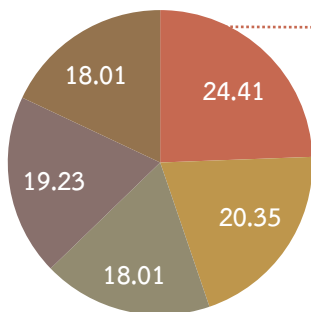
ประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด รองลงมาเป็นผู้ประกอบอาชีพผู้ใช้แรงงานและรับจ้างทั่วไป และเป็นพ่อบ้าน แม่บ้าน เกษียณอายุหรือว่างงาน ตามลำดับ ที่เหลือกระจายในกลุ่มอาชีพต่างๆ

1.3 รายได้

ประชาชนที่สำรวจส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้ (ร้อยละ 66.92) โดยส่วนใหญ่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001–20,000 บาท รองลงมาไม่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท

1.4 ที่พักอาศัยตามภูมิภาค

ภาค	จำนวน(คน)	ร้อยละ
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (4 จังหวัด)	679	24.41
กลาง (21 จังหวัด)	566	20.35
เหนือ (17 จังหวัด)	501	18.01
ตะวันออกเฉียงเหนือ (20 จังหวัด)	535	19.23
ใต้ (14 จังหวัด)	501	18.01

หมายเหตุ ปริมณฑล ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร

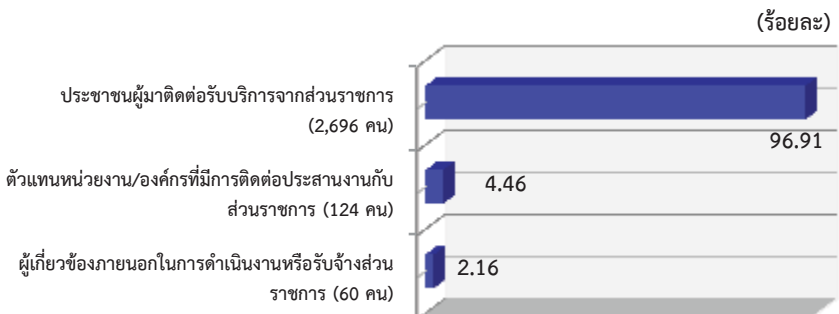
พื้นที่พักอาศัยของประชาชนที่ทำการสำรวจ อยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 24.41) รองลงมาเป็นการกระจายในพื้นที่ต่างๆ ตามลำดับ ได้แก่ พื้นที่ภาคกลาง (ร้อยละ 20.35) พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 19.23) พื้นที่ภาคเหนือ (ร้อยละ 18.01) และพื้นที่ภาคใต้ (ร้อยละ 18.01) ตามลำดับ

1.5 ความถี่ในการติดต่อกับส่วนราชการ

ความถี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3 - 6 เดือน/ครั้ง	1,352	48.60
ประมาณปีละ 1 ครั้ง	1,107	39.79
เป็นประจำทุกเดือน	287	10.32
อื่นๆ เช่น ประมาณปีละ 2 ครั้ง	17	0.61
ไม่ระบุ	19	0.68
รวม	2,782	100.00

ประชาชนที่สำรวจมีความถี่ในการติดต่อราชการประมาณ 3-6 เดือน/ครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 48.60) รองลงมาประมาณปีละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 39.79) และติดต่อเป็นประจำทุกเดือน (ร้อยละ 10.32)

1.6 บทบาทหรือฐานะของประชาชนในการติดต่อกับส่วนราชการ

หมายเหตุ จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 2,782 คน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ประชาชนส่วนใหญ่ จำนวน 2,696 คน (ร้อยละ 96.91) เป็นผู้มาติดต่อกับส่วนราชการในฐานะผู้รับบริการมากที่สุด มีเพียงส่วนน้อยที่มาติดต่อในฐานะตัวแทนหน่วยงาน/องค์กรที่มาติดต่อราชการ (ร้อยละ 4.46) หรือในฐานะผู้เกี่ยวข้องภายนอกที่มารับจ้างส่วนราชการ (ร้อยละ 2.16)

2. การรับรู้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

2.1 รับรู้ว่ามี การบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

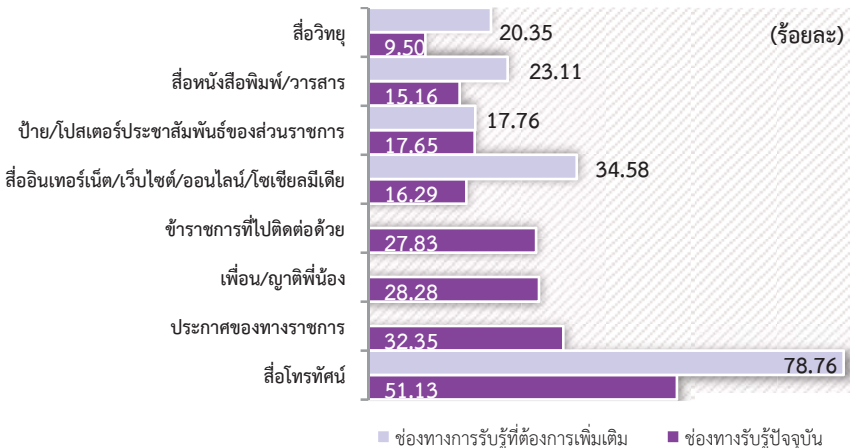
การรับรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับรู้	442	15.89
ไม่รับรู้	2,340	84.11
รวม	2,782	100.00

ประชาชนผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 84.11 ไม่เคยรับรู้ว่ามี การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมกับข้าราชการพลเรือน

2.2 ช่องทางที่ประชาชนรับรู้ประมวลจริยธรรมและความต้องการเพิ่มเติมในช่องทางต่างๆ

ประชาชนมีการรับรู้การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

ช่องทางการรับรู้ประมวลจริยธรรมในปัจจุบันและช่องทางการรับรู้เพิ่มเติม

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

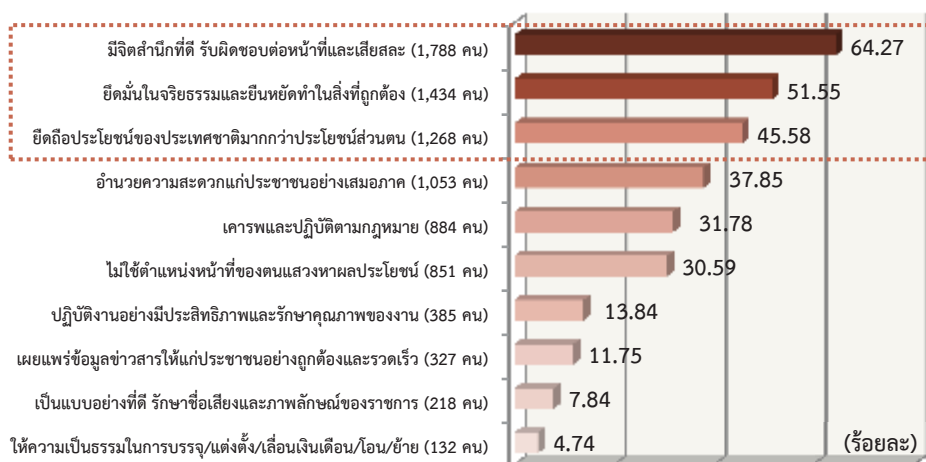
ประชาชนที่แจ้งว่ามีการรับรู้ประมวลจริยธรรม จำนวน 442 คน รับรู้ว่ามีประกาศบังคับใช้ประมวลจริยธรรม ผ่านทางช่องทางสื่อโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 226 คน (ร้อยละ 51.13) รองลงมารับรู้ผ่านช่องทางประกาศของทางราชการ จำนวน 143 คน (ร้อยละ 32.35) และรับรู้ผ่านการบอกเล่าของเพื่อน หรือญาติพี่น้อง จำนวน 125 คน (ร้อยละ 28.28)

สำหรับช่องทางที่ประชาชน จำนวน 2,782 คน ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดการรับรู้ประมวลจริยธรรม ลำดับแรก ได้แก่ โทรทัศน์ จำนวน 2,191 คน (ร้อยละ 78.76) สื่ออินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ ออนไลน์ โซเชียลมีเดีย จำนวน 962 คน (ร้อยละ 34.58) สื่อหนังสือพิมพ์/วารสาร จำนวน 643 คน (ร้อยละ 23.11) และ สื่อวิทยุ จำนวน 566 คน (ร้อยละ 20.35) ตามลำดับ

2.3 สาระสำคัญทางจริยธรรมที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการพลเรือน

ประชาชนให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการพลเรือน ใน 3 ลำดับ แรก คือ ด้านการมีจิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่และเสียสละ จำนวน 1,788 คน (ร้อยละ 64.27) ด้านการยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง จำนวน 1,434 คน (ร้อยละ 51.55) และด้านการยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน จำนวน 1,268 คน (ร้อยละ 45.58)

ความดีตกใจของประชาชนต่อจริยธรรมที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการพลเรือน

หมายเหตุ จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 2,782 คน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

3. ความพึงพอใจของประชาชนต่อพฤติกรรมของข้าราชการพลเรือน

3.1 ความพึงพอใจของประชาชนต่อพฤติกรรมการปฏิบัติราชการ

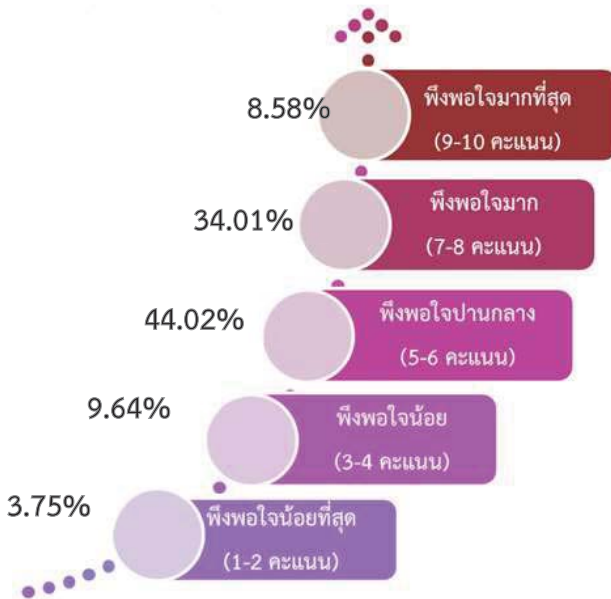
จากการสำรวจ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.18

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต (N=2,782)	3.24	ปานกลาง
2. อุทิศตนและเสียสละความสุขส่วนตัวในการปฏิบัติหน้าที่ (N=2,782)	3.15	ปานกลาง
3. กล้าตัดสินใจบนความถูกต้อง แม้จะสร้างความไม่พึงพอใจแก่ผู้เสียประโยชน์ (N=2,781)	3.17	ปานกลาง
4. ปฏิบัติงานตามหลักการ ความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบ (N=2,782)	3.30	ปานกลาง
5. ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เป็นมิตร ไม่เลือกปฏิบัติ (N=2,782)	3.23	ปานกลาง
6. ให้บริการด้วยขั้นตอนที่โปร่งใส และตรวจสอบได้ (N=2,781)	3.16	ปานกลาง
7. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างถูกต้องและครบถ้วน (N=2,779)	3.24	ปานกลาง
8. ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้ใกล้ชิดมาประกอบ การตัดสินใจหรือในการปฏิบัติหน้าที่ (N=2,781)	3.13	ปานกลาง
9. ดูแล รักษาและใช้งบประมาณ หรือทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัดและคุ้มค่า (N=2,781)	3.08	ปานกลาง
10. ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบเพื่อประโยชน์ของประชาชน (N=2,781)	3.19	ปานกลาง
11. รักษาความเป็นกลางทางการเมือง (N=2,782)	3.11	ปานกลาง
12. ปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาและค่านิยมที่ดีงาม (N=2,782)	3.21	ปานกลาง
ความพึงพอใจโดยภาพรวม	3.18	ปานกลาง

หมายเหตุ N = จำนวนผู้ตอบ

ประเด็นการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนที่ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 5 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานตามหลักการ ความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบ, ด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต, ด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างถูกต้อง และครบถ้วนของข้าราชการพลเรือน, ด้านการให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เป็นมิตร ไม่เลือกปฏิบัติ และด้านการปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาและค่านิยมที่ดีงาม

3.2 ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน

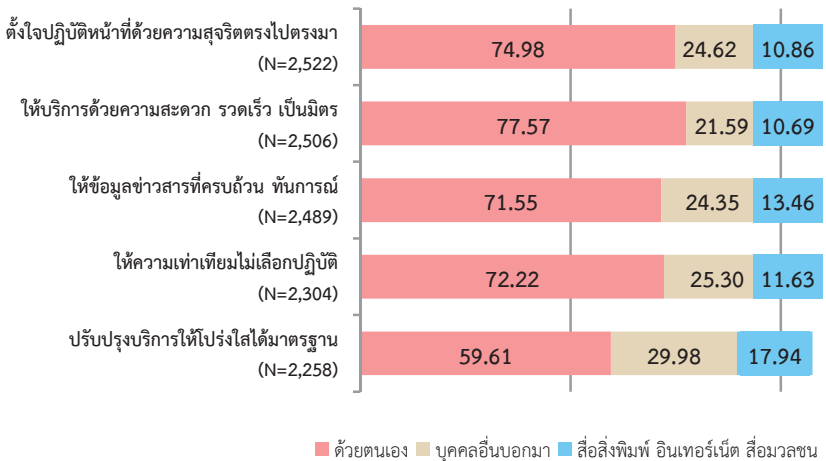
ประชาชนให้คะแนนความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน เท่ากับ 6.13 (ระดับปานกลาง) จากคะแนนเต็ม 10 ทั้งนี้ มีจำนวนผู้ตอบมากที่สุดที่คะแนนระหว่าง 5-6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 44.02

4. การรับรู้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการทุจริตในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือน

4.1 การรับรู้พฤติกรรมด้านบวกและด้านลบ

- การรับรู้พฤติกรรมด้านบวกของข้าราชการ

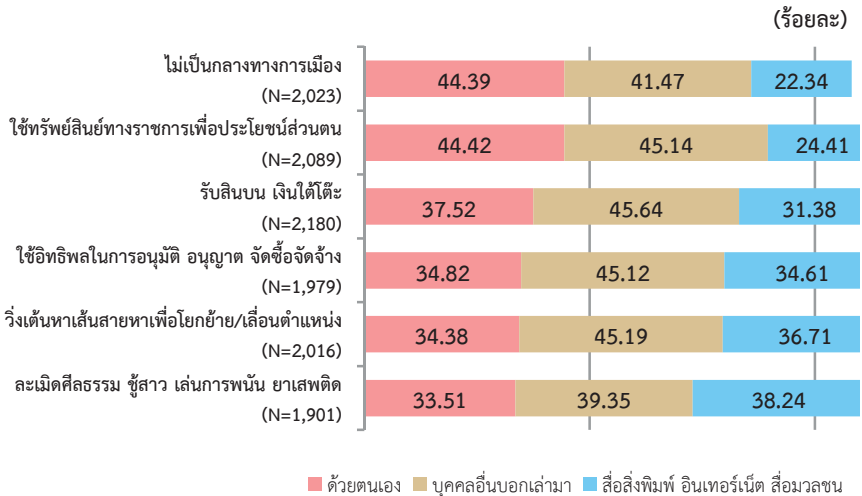
(ร้อยละ)

หมายเหตุ N = จำนวนผู้ตอบ
(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

จากการสอบถามการรับรู้ของประชาชนต่อพฤติกรรมทางด้านบวกของข้าราชการพลเรือน โดยให้เลือจาก 3 ช่องทาง คือ การรับรู้ด้วยตนเอง การรับรู้จากบุคคลอื่นบอกเล่ามา และการรับรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์/อินเทอร์เน็ต/สื่อมวลชน โดยตอบได้มากกว่า 1 ช่องทาง พบว่า ประชาชนรับรู้พฤติกรรมด้านบวกของข้าราชการใน 5 พฤติกรรมด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมาเป็นการรับรู้โดยบุคคลอื่นบอกเล่ามา และการรับรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต และสื่อมวลชน ตามลำดับ

• การรับรู้พฤติกรรมด้านลบของข้าราชการ

หมายเหตุ N = จำนวนผู้ตอบ
(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ส่วนพฤติกรรมทางด้านลบของข้าราชการ 6 พฤติกรรม ส่วนใหญ่ประชาชนจะรับรู้จากการที่บุคคลอื่นบอกเล่ามา ยกเว้นพฤติกรรมการวางตนไม่เป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการที่ประชาชนมีการพบเห็นด้วยตนเอง (ร้อยละ 44.39) ใกล้เคียงกันกับการที่บุคคลอื่นบอกเล่ามา (ร้อยละ 41.47) ส่วนประเด็นเกี่ยวกับการละเมิดหลักศีลธรรม ศาสนาและจารีตประเพณีของข้าราชการ นอกจากประชาชนจะรับรู้จากการที่บุคคลอื่นบอกเล่ามาเป็นลำดับแรกแล้ว (ร้อยละ 39.35) ยังรับรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ตและสื่อมวลชนด้วย (ร้อยละ 38.24)

4.2 การปฏิบัติของประชาชนเมื่อพบเห็นข้าราชการมีพฤติกรรมทุจริต หรือส่อไปในทางที่ไม่เหมาะสม

การปฏิบัติของประชาชนเมื่อพบเห็นหรือได้ยินเกี่ยวกับพฤติกรรมการทุจริตหรือส่อไปในทางไม่เหมาะสมของข้าราชการพลเรือน พบว่า ประชาชนร้อยละ 45.65 จะบอกต่อหรือเล่าให้ผู้อื่นฟังมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 26.78 จะแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ ขณะที่ประชาชนร้อยละ 20.06 จะวางเฉยต่อพฤติกรรมที่พบเห็น และร้อยละ 19.30 ยังไม่รู้ว่าแจ้งหน่วยงานใด

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
1. บอกต่อ/เล่าให้ผู้อื่นฟัง	1,270	45.65
2. แจ้งเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ	745	26.78
3. วางเฉย	558	20.06
4. ไม่รู้ว่าแจ้งหน่วยงานใด	537	19.30
5. แจ้งศูนย์ดำรงธรรม	328	11.79
6. แจ้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ	220	7.91
7. แจ้งตำรวจ	195	7.01
8. เขียนในสื่ออินเทอร์เน็ต/โซเชียลมีเดีย	158	5.68
9. แจ้งสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์/วิทยุโทรทัศน์)	133	4.78
10. อื่นๆ เช่น เขียนแสดงความคิดเห็นใส่กล่องในหน่วยงานนั้นๆ/ ตักเตือนทันทีที่พบเห็น แสดงอาการไม่พอใจ/ ไล่ออก/ ถ่ายวิดีโอประจาน มองด้วยสายตาเหยียดหยาม เป็นต้น	12	0.43

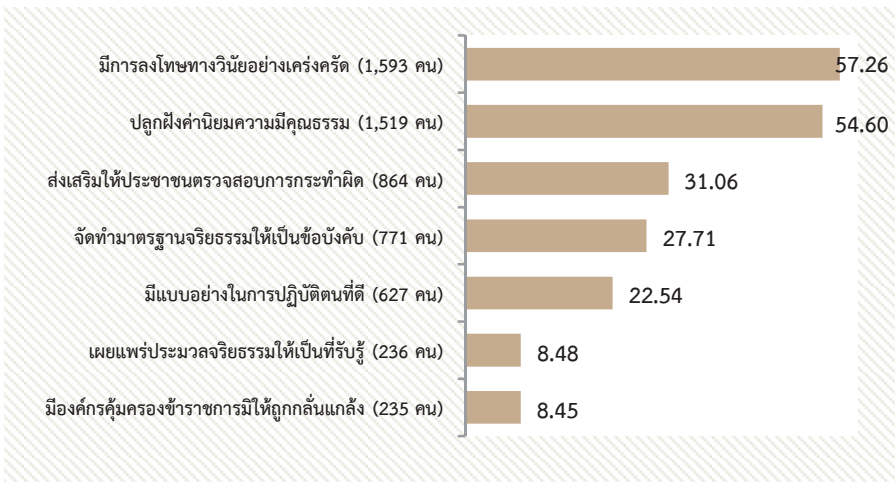
หมายเหตุ จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 2,782 คน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

4.3 แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการพลเรือนที่ประชาชนเห็นว่าได้ผลดี

ความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการส่งเสริมให้ข้าราชการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนตามประเด็นให้เลือกตอบ 7 หัวข้อและเลือกตอบได้หลายคำตอบ ผลที่ได้ คือ ลำดับแรกให้มีการลงโทษทางวินัยอย่างเคร่งครัด คิดเป็นร้อยละ 57.26 รองลงมาคือ ให้ปลูกฝังค่านิยมความมีคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 54.60 และการส่งเสริมให้ประชาชนร่วมตรวจสอบและแจ้งการกระทำผิด คิดเป็นร้อยละ 31.06 รวมถึงให้จัดทำมาตรฐานจริยธรรมให้เป็นข้อบังคับ คิดเป็นร้อยละ 27.71 ตามลำดับ

ความดีเห็นของประชาชนต่อแนวทางการส่งเสริมให้ข้าราชการปฏิบัติตาม ประมวลจริยธรรม

(ร้อยละ)

หมายเหตุ จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 2,782 คน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

บทสรุป

การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ในครั้งนี้ ได้ผลสรุปที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ

การขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ภายหลังจากเมื่อมีการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน (2 กุมภาพันธ์ 2553) พบว่า

- ผู้บังคับบัญชาและหัวหน้าส่วนราชการในฐานะองค์กรคุ้มครองจริยธรรมได้ปฏิบัติบทบาทหน้าที่ตามมาตรฐานทางจริยธรรมได้มากกว่ากลไกอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75)

- คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ มีการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ตามมาตรฐานทางจริยธรรมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39) ที่สำคัญพบว่าส่วนราชการส่วนใหญ่ยังไม่มี การแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมแทนคณะเดิมที่ครบวาระ การประชุมคณะกรรมการจริยธรรมดำเนินการเพียงปีละ 1-2 ครั้ง ทำให้ประเด็นสำคัญที่ได้จากการประชุมค่อนข้างน้อย รวมทั้งการไม่มีวาระการทำงานที่ชัดเจนจึงขาดทิศทาง ทำให้ผลการทำงานไม่ต่อเนื่องและยังไม่เกิดผลที่เป็นรูปธรรมเพียงพอ

- กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม มีการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ตามมาตรฐานทางจริยธรรมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยที่ไม่สูงนัก (ค่าเฉลี่ย 3.57) ประกอบกับกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมไม่ได้รับปัจจัยสนับสนุนด้านการจัดโครงสร้างอัตรากำลัง และงบประมาณเท่าที่ควร รวมถึงส่วนใหญ่ไม่ได้มีการมอบหมายผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่นี้โดยตรง จึงทำให้ยังเป็นงานในลำดับรอง และยังไม่มีการดำเนินงานเชิงประจักษ์มากเพียงพอ

- ด้านการส่งเสริมจริยธรรมในส่วนราชการพบว่าส่วนใหญ่มุ่งเน้นกิจกรรมการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และณรงค์ส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ส่วนในด้านการป้องกันการฝ่าฝืนจริยธรรมและการติดตามประเมินผล ยังมีการดำเนินการน้อย จึงควรส่งเสริมการดำเนินงานในด้านนี้เพื่อให้การวางแผนการทำงานมีความครบถ้วนรอบด้านยิ่งขึ้น

- ปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมที่พบมาก ได้แก่ กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมที่มีภาระงานอื่นที่ต้องปฏิบัติมากจึงทำหน้าที่ได้ไม่เต็มที่ และงบประมาณที่สนับสนุนไม่เพียงพอ

- ข้อเสนอแนะจากองค์กรคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการ

- 1) ควรจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม เพื่อให้ทุกส่วนราชการนำไปเป็นแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการและเป็นตัวชี้วัดประจำปี

- 2) ควรรวบรวมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของส่วนราชการต่างๆ นำไปเผยแพร่ให้แก่ส่วนราชการอื่นๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการ

- 3) ควรกำหนดให้มีการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมและแนวทางปฏิบัติให้กับทุกกระทรวงและให้มีการบังคับใช้อย่างต่อเนื่อง

- 4) ควรจัดให้มีการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมให้แก่คณะกรรมการจริยธรรมและเจ้าหน้าที่กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ

- 5) ควรกำหนดแบบประเมินจริยธรรมเพื่อใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล เช่น การประเมินจริยธรรมเพื่อการเลื่อนเงินเดือนหรือเลื่อนตำแหน่ง

2. ผลการประเมินสถานภาพทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน

- ข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่ระบุว่าต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ส่วนวิธีการรับรู้เป็นการศึกษาด้วยตนเองหรือการรับรู้จากผู้บังคับบัญชา เป็นส่วนใหญ่ แสดงว่าการส่งผ่านความรู้ให้แก่ข้าราชการอาจต้องใช้แนวทางผสมผสาน ทั้งการให้ข้าราชการเกิดความตื่นตัวในการรับรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการส่งผ่านโดยผู้บังคับบัญชาซึ่งจะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการติดตาม ดูแล เอาใจใส่ และการดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี

- ข้าราชการพลเรือนรับรู้สาระประมวลจริยธรรมผ่านช่องทางหนังสือเวียนภายในมากที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นช่องทางที่เป็นทางการ อย่างไรก็ตาม นอกจากส่งผ่านทางเอกสารทางราชการแล้ว ควรมีการเน้นย้ำโดยตรงจากผู้บริหารระดับสูง และผู้บังคับบัญชาให้รับทราบนโยบายสำคัญและแนวทางปฏิบัติควบคู่กันไปด้วย

- ข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติหรือไม่พึงปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมค่อนข้างดี โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้มากกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม อย่างไรก็ตามก็ยังมีข้าราชการอีกจำนวนหนึ่งที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจซึ่งอาจนำไปสู่การกระทำผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมความเข้าใจทั้งกรณีศึกษา แบบทดสอบทางจริยธรรม หรือการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางจริยธรรมของข้าราชการในประเด็นต่างๆ และมีการกำหนดมาตรการที่จำเป็นในการส่งเสริมและเป็นแนวปฏิบัติให้แก่ข้าราชการ

- จริยธรรมที่ข้าราชการพลเรือนให้ความสำคัญ ได้แก่ 1) การมีจิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบหน้าที่และเสียสละ 2) การยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง 3) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งทั้ง 3 ประการ ควรนำไปใช้เป็นหลักการสำคัญในการรณรงค์การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรมต่อไป

- ข้าราชการพลเรือนเห็นว่าส่วนราชการมีการส่งเสริมจริยธรรมในระดับมาก แต่ในค่าเฉลี่ยที่ไม่สูงนัก (ค่าเฉลี่ย 3.56) สำหรับประเด็นที่ยังมีการดำเนินการในระดับปานกลาง ได้แก่ การสำรวจติดตามประเด็นปัญหาและความเสี่ยงทางจริยธรรม การมีระบบให้สาธารณะมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ รวมถึงการมีระบบการคุ้มครองพยาน ผู้ร้องเรียนและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ซึ่งเป็นกระบวนการในเชิงการป้องกันและการเฝ้าระวังการกระทำผิด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากองค์กรคุ้มครองจริยธรรม

- ข้าราชการพลเรือนมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรมของข้าราชการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.79 (ระดับมาก) แสดงว่าสถานการณ์ทางจริยธรรมในมุมมองของข้าราชการอยู่ในระดับค่อนข้างน่าพอใจ

- ข้อเสนอแนะของข้าราชการพลเรือนในการส่งเสริมจริยธรรม

1) ควรปลูกฝังจิตสำนึก และการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งการปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาให้แก่ข้าราชการ เยาวชน และบุคคลในทุกภาคส่วนของสังคม

2) ควรมีต้นแบบที่ดีสำหรับเป็นแบบอย่าง รวมทั้งให้การยกย่องข้าราชการผู้ที่มีความเสียสละ เป็นคนดี มีคุณธรรม

3) ให้ความสำคัญจริงจังในการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวล จริยธรรมข้าราชการ

4) ควรกำหนดบทลงโทษการฝ่าฝืนจริยธรรม วินัย ให้เด็ดขาด ชัดเจน

3. ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน

- ประชาชนผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ไม่เคยรับรู้ว่ามีการประกาศ บังคับใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

- ช่องทางการเผยแพร่ประมวลจริยธรรมที่ประชาชนต้องการให้มีเพิ่มขึ้น ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ โซเชียลมีเดียต่างๆ รวมทั้งสื่อ หนังสือพิมพ์หรือวารสาร และสื่อวิทยุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสื่อสารมวลชนที่เข้าถึงกลุ่มประชาชนได้มากกว่าการใช้สื่อของทางราชการ เช่น ป้ายประกาศ โปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์ หรือการบอกกล่าวโดยข้าราชการเอง

- ประชาชนเห็นว่าจริยธรรมที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ มี 3 ส่วน ได้แก่ 1) การมีจิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบหน้าที่ และเสียสละ 2) การยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง 3) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสอบถามจากข้าราชการพลเรือน อันเป็นการยืนยันหลักการสำคัญในการรณรงค์ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการต่อไป

- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติราชการของข้าราชการในระดับปานกลาง และมีความความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรมของข้าราชการ ที่ค่าคะแนน 6.13 (ระดับปานกลาง) จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ผลจึงสะท้อนว่าภาพลักษณ์ของข้าราชการในสายตาประชาชนจึงยังไม่เพียงพอต่อความเชื่อถือและไว้วางใจ

- ประชาชนมีการรับรู้พฤติกรรมเชิงบวกของข้าราชการด้วยตนเองมากกว่ารับรู้จากบุคคลอื่น สำหรับพฤติกรรมเชิงลบของข้าราชการส่วนใหญ่รับรู้จากการบอกเล่าต่อกันมา หรือการรับทราบจากสื่อสารมวลชน ทั้งนี้ เนื่องจากพฤติกรรมเชิงลบหลายกรณีเป็นเรื่องที่มีการดำเนินการลับหลัง หรือมีการปกปิด หรือรู้เห็นเฉพาะวงในมิได้มีการแสดงออกให้เห็นภายนอกอย่างชัดเจน เช่น การใช้อิทธิพลในการอนุมัติ อนุญาต หรือการวิ่งเต้นหาเส้นสาย อย่างไรก็ดี การรับรู้พฤติกรรมทางลบ แม้จะไม่ได้เห็นด้วยตนเองก็มีอิทธิพลสูงต่อภาพลักษณ์ในเชิงลบของข้าราชการโดยรวม

- ประชาชนเมื่อพบเห็นข้าราชการทุจริตหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็มักจะบอกรับหรือเล่าให้ผู้อื่นฟังมากที่สุด ลำดับถัดมาจึงเป็นการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการ บางส่วนวางเฉย ในขณะที่บางส่วนไม่รู้ว่าจะแจ้งหน่วยงานใด ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนถึงการมีส่วนร่วมตรวจสอบการกระทำของข้าราชการ ที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายทางจริยธรรมโดยให้ยึดถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

- ข้อเสนอแนะของประชาชนในการส่งเสริมจริยธรรมเรียงลำดับตามความเห็นจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) ให้มีการลงโทษทางวินัยอย่างเคร่งครัด
- 2) ปลุกฝังค่านิยมความมีคุณธรรม
- 3) ส่งเสริมให้ประชาชนตรวจสอบและแจ้งการกระทำผิด
- 4) จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมให้เป็นข้อบังคับ

*****

สำนักงาน ก.พ.
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน